

Planuri mari...

...acasă

Ghid de reîntoarcere

GUVERNUL ROMÂNIEI
DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Ghidul de reîntoarcere a fost elaborat de către Departamentul pentru Români de Pretutindeni, pornind de la informațiile oferite de:

[Ministerul Afacerilor Interne](#)

[Ministerul Afacerilor Externe](#)

[Ministerul Educației](#)

[Ministerul Muncii și Protecției Sociale](#)

[Ministerul Sănătății](#)

[Ministerul Justiției](#)

[Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului](#)

[Ministerul Finanțelor](#)

[Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației](#)

[Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene](#)

[Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale](#)

În acest Ghid veți găsi informații privind reînnoirea actelor de identitate, repatrierea bunurilor, echivalarea studiilor, accesarea serviciilor medicale și sociale, regimul de impozitare, precum și oportunitățile de investiții.

Ghidul are caracter informativ și nu se substituie informațiilor furnizate de ministerele de resort.

CUPRINS

I. REÎNNOIREA ACTELOR

I.1. CARTEA DE IDENTITATE.....	2
I.2. PAȘAPORTUL	7
I.3. PERMISUL DE CONDUCERE	8
I.4. ÎNMATRICULAREA MAȘINII	10
I.5. ALTE INFORMAȚII UTILE PENTRU CEI CARE SE REÎNTORC	13
5.A. REPATRIEREA BUNURILOR	13
5.B. REDOBÂNDIREA CETĂȚENIEI ROMÂNE	15

II. ECHIVALAREA ȘI CONTINUAREA STUDIILOR

II.1. STRUCTURA SISTEMULUI EDUCAȚIONAL ROMÂNESC	19
II.2. REÎNSCRIEREA COPILULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC.....	20
2.A. ÎNSCRIEREA COPILULUI LA GRĂDINIȚĂ	20
2.B. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR – ÎNSCRIEREA ÎN CLASA PREGĂTITOARE	21
II.3. ECHIVALAREA STUDIILOR ȘI RECUNOAȘTEREA DIPLOMELOR OBȚINUTE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR DIN STRĂINĂTATE	22
3.A. ECHIVALAREA PERIOADELOR DE STUDII PREUNIVERSITARE EFECTUATE ÎN STRĂINĂTATE	22
3.C. ACTELE NECESARE ȘI PROCEDURA PENTRU ECHIVALAREA TUTUROR STUDIILOR	22
II.4. ECHIVALAREA STUDIILOR ȘI RECUNOAȘTEREA DIPLOMELOR OBȚINUTE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR DIN STRĂINĂTATE	23

III. SERVICII MEDICALE, ANGAJARE, DREPTURI SOCIALE

III.1. CUM PUTEȚI BENEFICIA DE SERVICII MEDICALE ÎN ROMÂNIA.....	25
III.2. CUM VĂ PUTEȚI ANGAJA ÎN ROMÂNIA	29
2.A. INFORMAȚII DESPRE LOCURI DE MUNCĂ DISPONIBILE	29
2.B. FORMAREA PROFESIONALĂ ȘI RECUNOAȘTEREA COMPETENȚELOR.....	30
2.C. MĂSURI DE STIMULARE A OCUPĂRII ȘI MOBILITĂȚII FORȚEI DE MUNCĂ	31
III.3. DREPTURI SOCIALE	32
3.A. ȘOMAJUL	32
3.B. PENSIA	36
3.C. CONCEDIUL ȘI INDEMNIZAȚIA LUNARĂ PENTRU CREȘTEREA COPIILOR.....	38
3.D. ALTE FORME DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ	38

IV. CLIMAT ECONOMIC ȘI FONDURI NERAMBURSABILE

IV.1. CLIMATUL INVESTIȚIONAL ÎN ROMÂNIA	41
IV.2. REGIM DE IMPOZITARE ȘI FACILITĂȚI - COMPANII	41
IV.3. REGIM DE IMPOZITARE – PERSOANE FIZICE	43
IV.4. FONDURI NERAMBURSABILE PENTRU ANTREPRENORI.....	46

PRIMII PAȘI

I. REÎNNOIREA ACTELOR

Instituțiile responsabile de eliberarea cărții de identitate sunt [Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date](#), din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și serviciile publice comunitare de evidență a persoanelor, aflate în subordinea autorităților administrației publice locale.

Pentru eliberarea sau reînnoirea pașaportului, va trebui să vă adresați Serviciului Public Comunitar pentru Eliberarea și Evidența Pașapoartelor Simple din județul în care v-ați stabilit domiciliul, instituție aflată în subordinea [Ministerului Afacerilor Interne](#).

Instituția responsabilă pentru înmatricularea autovehiculelor este Regia Autonomă [Registrul Auto Român](#), instituție aflată în subordinea [Ministerului Transporturilor și Infrastructurii](#).

I.1. CARTEA DE IDENTITATE

1.a. Eliberarea cărții de identitate

Pentru eliberarea actului de identitate la schimbarea domiciliului din străinătate în România, trebuie să vă adresați serviciului public comunitar de evidență a persoanelor pe a cărui rază se află imobilul în care urmează să vă stabiliți domiciliul.

Documente necesare

- [cererea](#), depusă personal;
- certificatul de naștere, original și copie;
- certificatul de căsătorie, *după caz*, original și copie;
- certificatul/hotărârea de divorț, *după caz*, original și copie;
- documentul prin care face dovada adresei de domiciliu din România, original și copie;
- pașaportul românesc, valabil sau expirat, ori certificatul constatator privind dobândirea cetățeniei române, emis de Ministerul Justiției sau de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României din străinătate, original și copie;
- actul de identitate și/sau pașaportul, eliberate de autoritățile străine, original și copie; pentru pașaport sunt necesare copii ale fișelor informatizate privind datele de identificare și a celor destinate aplicării vizelor și ștampilelor autorităților de frontieră;
- chitanța reprezentând contravaloarea cărții de identitate de 7 lei.

Cazuri particulare

În cazul **minorului** căruia nu i s-a eliberat primul act de identitate, dovada identității se face cu certificatul de naștere. Dovada cetățeniei acestuia se face cu certificatul de naștere însoțit de actul de identitate sau pașaportul unuia dintre părinți.

Domiciliul minorului care nu a dobândit capacitate de exercițiu în condițiile prevăzute de lege este la părinții săi sau la acela dintre părinți la care locuiește în mod statornic. În situația în care părintele solicită schimbarea domiciliului din străinătate în România, împreună cu minorul/minorii, va scrie pe cererea sa, la rubrica „Copii minori sub 14 ani”, datele minorului/minorilor prezentând și certificatele de naștere ale copiilor minori cu vârsta mai mică de 14 ani.

După împlinirea vârstei de 14 ani, minorul depune cererea pentru eliberarea actului de identitate ca urmare a schimbării domiciliului din străinătate în România, însoțit de unul dintre părinți sau, după caz, de reprezentantul său legal împreună cu documentele menționate mai sus.

În situația în care numai unul dintre părinți își schimbă domiciliul din străinătate în România, împreună cu copiii minori, este necesar consimțământul celuilalt părinte dat în formă autentică la notarul public, sau copia hotărârii judecătorești prin care copiii au fost încredințați părintelui care își schimbă domiciliul în România, situație în care se depune copia hotărârii judecătorești rămasă definitivă, irevocabilă, investită cu formulă executorie.

Cetățenii români cu domiciliul în străinătate care locuiesc temporar în România pot solicita eliberarea unei cărți de identitate provizorii, cu termen de valabilitate de un an. Cererea se depune personal la serviciul public comunitar de evidență a persoanelor pe raza căruia se află reședința solicitantului, împreună cu următoarele documente:

- **cerere de eliberare a cărții de identitate provizorii;**
- pașaportul eliberat de autoritățile române, aflat în termen de valabilitate, care atestă statutul de cetățean român domiciliat în străinătate, original și copie;
- certificatul de naștere, original și copie;
- certificatul de căsătorie, după caz, original și copie;
- documentul cu care se face dovada adresei de reședință din România, original și copie;
- două fotografii mărimea 3/4 cm, având la bază o bandă albă de 7 mm;
- chitanța reprezentând contravaloarea cărții de identitate provizorii, de 1 leu.

În cazul în care în timpul șederii în străinătate v-ați schimbat numele și/sau prenumele, este necesar să solicitați, în prealabil, înscrierea mențiunii de schimbare pe marginea actelor de stare civilă române la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor, la primăria unității administrativ-teritoriale care are în păstrare actul pe marginea căruia urmează să se opereze mențiunea, în nume propriu ori prin împuternicit cu procură specială.

Cetățenii români aflați în străinătate pot depune cerere de înscriere a mențiunii însoțită de documentele justificative și la misiunea diplomatică sau oficiul consular de carieră al României din statul de reședință.

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Cererea de înscriere a mențiunii de schimbare a numelui și/sau a prenumelui va fi însoțită de următoarele documente:

- documentul de schimbare a numelui și/sau a prenumelui, emis de autoritățile străine, în original și în copie, cu traducerea legalizată a documentului, în original și în copie;
- copia certificatului de naștere și/sau de căsătorie al persoanei pentru care se solicită înscrierea mențiunii;
- copia pașaportului emis de autoritățile române sau, după caz, străine, al persoanei reprezentate;
- în cazul unei persoane căsătorite documentele se depun în copie, în trei exemplare.

În cazul unui divorț pronunțat în străinătate trebuie să solicitați serviciului public comunitar de evidență a persoanelor sau, după caz, primăriei competente, înscrierea în actele de stare civilă române a hotărârii străine. Cererea va fi însoțită de următoarele documente:

- sentința de divorț emisă de autoritățile străine, în original și în copie, cu traducere legalizată, în original și în copie;
- copia certificatului de naștere și/sau de căsătorie al persoanei pentru care se solicită înscrierea mențiunii;
- copia pașaportului emis de autoritățile române sau, după caz, străine;

În situațiile în care hotărârile străine sunt recunoscute, potrivit legii, de plin drept în România, cererea se trimite, pentru avizare, la Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, de către primăria competentă, însoțită de actul original, copie și traducerea legalizată a acestuia, în limba română. Dacă din sentința de divorț emisă de autoritățile străine nu reiese numele pe care soții îl vor purta după divorț, se solicită declarație pe propria răspundere din partea soțului care și-a schimbat numele de familie după căsătorie din care să rezulte numele pe care dorește să îl poarte în urma divorțului; numele de familie al celuilalt soț se poartă numai cu consimțământul acestuia.

Link-uri utile

Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date

<http://depabd.mai.gov.ro>

Tel. 021 413 54 42

E-mail: depabd@mai.gov.ro

1.b. Transcrierea și înregistrarea actelor de stare civilă

Transcrierea certificatelor și a extraselor de stare civilă se efectuează la primăria din localitatea de domiciliu a solicitantului, cu aprobarea primarului și cu avizul prealabil al serviciului public comunitar județean de evidență a persoanei.

- ❖ Cetățenii români de peste 18 ani cu domiciliul în străinătate pot adresa cererea de transcriere în nume propriu, prin împuternicit cu procură specială, autentificată, primăriei localității pe raza căreia au avut ultimul domiciliu în țară, iar dacă nu au avut domiciliul în România, la Direcția de Stare Civilă din cadrul Direcției Publice de Evidență a Persoanelor și Stare Civilă a Sectorului

GUVERNUL ROMÂNIEI
DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

1 al municipiului București.

- ❖ Minorii cu vârsta de peste 14 ani pot solicita transcrierea certificatelor de naștere în nume propriu ori prin împuternicit cu procură specială, asistați de unul dintre părinți sau, după caz, de tutore; în cazul în care părinții au domiciliu diferite în țară, primăria competentă privind transcrierea certificatului de naștere poate fi oricare dintre cele două primării pe raza cărora au domiciliul părinții minorului.
- ❖ În cazul transcrierii certificatului de căsătorie, cererea se adresează primarului unității administrativ-teritoriale de la domiciliul comun al soților, iar dacă soții au (au avut) domiciliu diferite în țară – la oricare dintre cele două primării.
- ❖ În cazul transcrierii certificatului de deces, cererea se adresează primarului unității administrativ-teritoriale a locului de domiciliu al solicitantului sau primarului unității administrativ-teritoriale de la ultimul domiciliu avut în țară de către persoana decedată.
- ❖ Cetățenii români care nu au avut niciodată domiciliu în România, cu excepția celor care au redobândit sau cărora li s-a acordat cetățenia română în temeiul art. 10 și art. 11 din Legea nr. 21/1991 republicată cu modificările și completările ulterioare, depun cererea de transcriere a certificatelor/extraselor de stare civilă/extraselor multilingve ale actelor de stare civilă la Direcția de Stare Civilă a Sectorului 1 al municipiului București; cererea se depune personal sau prin împuternicit cu procură specială, autenticată și se soluționează în termen de 60 de zile de la data depunerii.
- ❖ Cetățenii care au redobândit sau cărora li s-a acordat cetățenia română în temeiul art. 10 și art. 11 din Legea nr. 21/1991 republicată cu modificările și completările ulterioare și care nu au avut niciodată domiciliu în România, depun cererea de transcriere numai personal, de către titulari sau reprezentanți legali ai acestora. Pentru minorii peste 14 ani cererea de transcriere poate fi depusă personal sau de către unul dintre părinți ori, după caz, de reprezentantul lor legal. Cererea se depune la primăriile oricărui sector al municipiului București sau la primăria oricărui municipiu reședință de județ.
- ❖ În cazul transcrierii certificatului de deces, cererea se adresează primarului unității administrativ-teritoriale a locului de domiciliu al solicitantului sau primarului unității administrativ-teritoriale de la ultimul domiciliu avut în țară de către persoana decedată.
- ❖ Persoanele care au redobândit sau cărora li s-a acordat cetățenia română și care au avut domiciliul în România, depun cererea de transcriere a certificatelor/extraselor de stare civilă/extraselor multilingve ale actelor de stare civilă, la Serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor/primăria unității administrativ-teritoriale pe raza căruia/căreia se află:
 - a) ultimul loc de domiciliu avut în țară, înainte de pierderea cetățeniei române;
 - b) adresa imobilului în care a locuit înainte de dobândirea cetățeniei române, înscrisă în documentul eliberat de structura pentru imigrări.

Depunerea cererilor de transcriere se face numai personal, de către reprezentantul legal al acestuia. Cererile de transcriere vor fi însoțite, în toate cazurile, de certificatul ori extrasul în original, eliberat de autoritățile străine, o fotocopie simplă a acestora și traducerea în limba

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

română, autenticată în țară de un notar public, iar în străinătate de oficiul consular român din statul de reședință, precum și de documentele justificative necesare pentru completarea unor rubrici, după caz.

Cererea de transcriere va fi însoțită, după caz, de următoarele documente:

- fotocopii ale certificatelor de naștere și de căsătorie, ale actului de identitate sau pașaportului, după caz;
- dovada calității de cetățean român;
- declarații notariale, din partea ambilor soți, dacă sunt cetățeni români, sau numai a soțului cetățean român, cu privire la numele purtat după căsătorie, în situația în care în certificatul/extrasul de căsătorie, procurat din străinătate, nu se face referire la numele soților după căsătorie;
- declarația din partea părintelui care solicită transcrierea certificatului de naștere al copilului, în cazul în care părinții acestuia au domiciliu diferite;
- declarație din partea titularului actului sau a reprezentantului legal, că nu mai există un act transcris/înscris sau reconstituit;
- declarații notariale din partea ambilor soți sau în fața ofițerului de stare civilă care înregistrează actul de căsătorie, cu privire la legea aplicabilă regimului matrimonial ales de către titularii actului;
- procura specială pentru cazurile în care solicitarea este efectuată de către împuternicit;
- certificatul de cetățenie eliberat de Autoritatea Națională pentru Cetățenie sau misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României pentru persoanele care dobândesc/redobândesc cetățenia română.

1.c. Înscrierea cetățenilor români în registrele de stare civilă de la misiunile diplomatice ale României

Cetățenii români aflați în străinătate pot solicita înscrierea în registrele de stare civilă române de la misiunile diplomatice sau oficiile consulare de carieră ale României, a certificatelor sau extraselor de stare civilă eliberate de autoritățile străine, în cazul în care înregistrarea actului sau faptului de stare civilă a fost făcută în prealabil la autoritatea din statul de reședință; înscrierea se face cu aprobarea șefilor misiunilor diplomatice sau ai oficiilor consulare, iar refuzul acestora se motivează.

Cererea de înscriere în registrele de stare civilă române se depune la misiunea diplomatică sau la oficiul consular de carieră al României din țara unde a fost făcută înregistrarea în prealabil ori din țara aflată în circumscripția consulară respectivă.

I.2. PAȘAPORTUL

Odată ce ați revenit în țară, pentru eliberarea sau schimbarea pașaportului, vă adresați oricărui serviciu public comunitar pentru eliberarea sau evidența pașapoartelor simple.

Instituțiile responsabile pentru eliberarea pașapoartelor sunt serviciile publice comunitare pentru eliberarea și evidența pașapoartelor simple, aflate în subordinea instituțiilor prefectului, la nivel județean, respectiv la nivelul municipiului București.

Puteți căuta locația care vă interesează la: [Unități teritoriale coordonate](#) și <http://pasapoarte.mai.gov.ro/>

În vederea facilitării depunerii cererilor de eliberare a pașapoartelor simple electronice, la nivelul Direcției Generale de Pașapoarte, a fost operaționalizată o nouă platformă pentru programarea online a cetățenilor disponibilă la adresa www.epasapoarte.ro.

Pe această platformă nu se pot efectua programări pentru ridicarea pașapoartelor. Nu se pot face programări prin poșta electronică, fax sau telefonic.

De asemenea, tot prin intermediul platformei de programare online poate fi accesată rubrica STATUS PASAPORT care este un serviciu public în slujba cetățenilor ce oferă posibilitatea de a verifica, în timp real, stadiul soluționării cererii de eliberare a pașaportului simplu electronic.

Serviciul online STATUS PASAPORT este disponibil accesând <http://epasapoarte.ro/verifica/>.

2.a. Documentele de care aveți nevoie în cazul în care solicitați un nou pașaport

- ❖ Eliberarea pașapoartelor simple electronice, <http://pasapoarte.mai.gov.ro/indexActe1.html>
- ❖ Eliberarea pașapoartelor simple temporare, <http://pasapoarte.mai.gov.ro/indexActe2.html>
- ❖ Eliberarea pașapoartelor simple electronice/ temporare cu menționarea statului de domiciliu (C.R.D.S.), <http://pasapoarte.mai.gov.ro/indexActe3.html>
- ❖ Eliberarea pașapoartelor simple electronice/ temporare în cazul documentelor de călătorie declarate furate, <http://pasapoarte.mai.gov.ro/indexActe4.html>
- ❖ Eliberarea pașapoartelor simple electronice/ temporare în cazul documentelor de călătorie declarate pierdute, <http://pasapoarte.mai.gov.ro/indexActe5.html>
- ❖ Eliberarea pașapoartelor simple electronice/ temporare în cazul documentelor de călătorie deteriorate, <http://pasapoarte.mai.gov.ro/indexActe6.html>

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

De reținut!

În cazul cererilor pentru eliberarea pașapoartelor simple temporare pentru minorii sub 14 ani, alături de documentele necesare, se depun 2 fotografii color identice (3,5 x 4,5), numai dacă aceștia nu sunt prezenți la depunerea cererii.

Cât costă eliberarea unui pașaport

- 258 lei pentru pașaport simplu electronic eliberat persoanelor cu vârsta peste 12 ani.
- 234 lei pentru pașaport simplu electronic eliberat persoanelor cu vârsta sub 12 ani.
- 96 lei pentru pașaport simplu temporar (indiferent de vârstă).

Începând cu data de 07.09.2020, plata contravalorii pașaportului se poate efectua astfel:

- la casieriile unităților CEC Bank, precum și la stațiile de plată Selfpay ale CEC Bank;
- online, prin platforma de plăți virtuale Ghiseul.ro.

2.b. Perioada de valabilitate a pașaportului

1. Pașaportul simplu electronic este valabil:

- 3 ani pentru persoanele care nu au împlinit 12 ani.
- 5 ani pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 12 și 18 ani.
- 10 ani pentru persoanele cu vârsta de peste 18 ani.

2. Pentru pașaportul simplu temporar termenul de valabilitate este de 12 luni.

De reținut!

- Pașaportul se eliberează doar cetățenilor români. La momentul solicitării, titularul trebuie să facă dovada cetățeniei. Astfel, conform art. 22 din Legea nr. 21/1991 a cetățeniei române, dovada cetățeniei române se face cu cartea de identitate, cu buletinul de identitate, cu pașaportul, cu titlul de călătorie fără mențiunea "identitate incertă", cu certificatul de cetățenie sau cu dovada de cetățenie pe care misiunile diplomatice/oficiile consulare le eliberează cetățenilor români aflați în străinătate, iar în cazul minorului până la vârsta de 14 ani, inclusiv cu certificatul de cetățenie sau pașaportul oricăruia dintre părinți.
- Persoanele care au fost titulare ale unui pașaport cu menționarea domiciliului în străinătate pentru 12 luni consecutive pot solicita eliberarea unei adeverințe de scutire de taxe vamale.

I.3. PERMISUL DE CONDUCERE

Pentru eliberarea sau reînnoirea permiselor de conducere, trebuie să vă adresați serviciilor publice comunitare de pe raza județului unde v-ați stabilit domiciliul.

3.a. Documente necesare pentru eliberarea permisului de conducere

Se poate solicita eliberarea unui permis de conducere înainte sau după expirare, după efectuarea vizitei medicale, pe baza următoarelor documente:

- **cererea titularului** se editează informatic la ghișeu și se înmânează titularului pentru a o semna și pentru a completa informațiile privind fișa medicală și dovada plății contravalorii permisului de conducere;
- în cazul cetățenilor români, **actul de identitate** al titularului, în original și copie, din care rezultă că acesta are domiciliul sau reședința în România;
- în cazul cetățenilor străini, **carte de rezidență, permis de ședere, certificat de înregistrare însoțit de pașaport, pașaport diplomatic/serviciu;**
- **dovada plății contravalorii permisului de conducere**, se poate achita numerar la ghișeu, odată cu depunerea documentelor;
- **permisul de conducere**, în original. În cazul pierderii, reținerii într-un stat membru UE sau furtului permisului de conducere, titularul declară acest fapt prin completarea în mod corespunzător a cererii (prin bifarea căsuțelor corespunzătoare);
- **documentul emis de o unitate medicală autorizată**, în original din care rezultă că titularul este apt din punct de vedere medical să conducă autovehicule din categoria pentru care solicită eliberarea permisului de conducere.

În cazul persoanelor cărora le-a fost anulat permisul de conducere, ca urmare a condamnării pentru o infracțiune care a fost dezincriminată, în condițiile art. 4 din Codul penal, acestea vor prezenta pentru eliberarea unui nou permis de conducere, documentele de mai sus însoțite de hotărârea de dezincriminare, nefiind necesară susținerea vreunui examen.

Preschimbarea permisului de conducere eliberat de alt stat

Pentru preschimbarea permisului de conducere străin cu un document similar românesc, titularul va depune personal dosarul de preschimbare care conține următoarele documente:

- documentele menționate în prima parte a rubricii 3.a.
- permisul de conducere național eliberat de autoritățile străine, prevăzute în Anexa nr. 1 la Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 163/2011, în original. Dacă permisul este eliberat de autoritățile statelor prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. b) și c) la Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 163/2011, se depune și traducerea legalizată în limba română a acestuia; *sau*
- documentul care atestă pierderea, furtul sau lipsa justificată a permisului de conducere, dacă acesta din urmă a fost eliberat de autoritățile competente ale statelor prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) la Ordin. În cazul în care documentul nu este întocmit în limba română, se depune și traducerea legalizată în limba română a acestuia;

❖ **Statele ale căror permise se preschimbă cu documente similare românești** sunt cele prevăzute în anexele la Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 163/2011 privind preschimbarea permiselor de conducere naționale eliberate de autoritățile competente ale

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

altor state cu documente similare românești, respectiv <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/133290>;

- ❖ Pentru permisele emise de **Statul Israel, Republica Africa de Sud, Emiratele Arabe Unite și de statele din anexa 3** la ordin care nu certifică autenticitatea permisului ori le condiționează de plata unei taxe, preschimbarea se va efectua în baza certificării obținute de către deținătorul permisului de la autoritatea respectivă, însoțită de o traducere legalizată în limba română a acesteia.
- ❖ Pentru preschimbarea permiselor de conducere emise de **Republica Moldova** cu documente similare românești, în vederea urgentării procedurii de verificare, recomandăm titularilor să se adreseze în nume personal Ambasadei Republicii Moldova la București pentru obținerea adeverinței din care să rezulte autenticitatea și valabilitatea, pe categorii, a documentelor depuse pentru preschimbare.

Odată ce ați depus cererea pentru eliberarea permisului de conducere, puteți verifica [on-line](#) care este stadiul prelucrării acesteia.

Dacă vreți să știți dacă la schimbarea permisului de conducere va trebui să susțineți un examen, consultați lista cuprinzând statele membre UE, emitente de permise de conducere naționale ce pot fi preschimbate fără examinarea sau testarea deținătorilor unor astfel de permise, <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/130805>.

Link-uri utile

Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor (D.R.P.C.I.V)
Ministerul Afacerilor Interne

<http://drpciv.ro>

Tel: 021 301 95 70

E-mail: drpciv@mai.gov.ro

I.4. ÎNMATRICULAREA MAȘINII

4.a. Ce trebuie să faceți pentru a vă înmatricula mașina în România

1. Mergeți la Regia Autonomă [„Registrul Auto Român” \(R.A.R.\)](#) pentru omologarea/autentificarea vehiculului/ITP – după caz. Mai multe detalii despre orar, documente necesare și programări- <http://pro.rarom.ro/programari.asp>
2. **Obțineți tipizatele și completați-le** (cerere, dovada înregistrării în evidența organului fiscal al autorității publice locale în a cărei rază de competență proprietarul, sau locatarul în cazul vehiculelor care fac obiectul unui contract de leasing, își are domiciliul sau sediul ori reședința, în cazul persoanelor fizice cu domiciliul în străinătate, contract de vânzare-cumpărare), în funcție de operațiunea solicitată;

GUVERNUL ROMÂNIEI
DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

**Dacă ați realizat achiziția intracomunitară a mijlocului de transport și solicitați*

înmatricularea acestuia, fără a fi înregistrat în scopuri de TVA conform art. 316 din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, pe lângă documentele prevăzute la alin. (1) veți obține, după caz:

a) formularul «Certificat privind atestarea plății taxei pe valoarea adăugată, în cazul achizițiilor intracomunitare de mijloace de transport», prevăzut de Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru aprobarea modelului și conținutului formularelor «Certificat privind atestarea plății taxei pe valoarea adăugată, în cazul achizițiilor intracomunitare de

mijloace de transport» și «Certificat», precum și a procedurii de eliberare a acestora; sau

b) formularul «Certificat», prevăzut de ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru aprobarea modelului și conținutului formularelor «Certificat privind atestarea plății taxei pe valoarea adăugată, în cazul achizițiilor intracomunitare de mijloace de transport» și «Certificat», precum și a procedurii de eliberare a acestora.

- 3** Mergeți la organul fiscal competent al autorității administrației publice locale pentru obținerea certificatului de atestare fiscală, sau pentru obținerea dovezii care atestă luarea în evidență a vehiculului pentru plata impozitului asupra mijloacelor de transport;
- 4** Mergeți la Societatea de Asigurări pentru a încheia asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de circulație;
- 5** Achitați tarifele (contravaloarea certificatului de înmatriculare, contravaloarea autorizației de circulație provizorie).^{*} Tarifele menționate anterior se pot achita și la ghișeele serviciilor publice comunitare regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor.

De reținut!

Asigurarea de răspundere civilă (RCA), încheiată de un asigurator român, pe numele proprietarului vehiculului, este obligatorie pentru a circula pe drumurile din România.

După ce ați pregătit toate documentele, depuneți dosarul la ghișeele serviciilor publice comunitare regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor din orașul unde v-ați stabilit domiciliul sau din municipiul București.

4.b. Lista de documente pe care va trebui să le depuneți pentru înmatricularea vehiculului

- cererea solicitantului;
 - dovada înregistrării în evidența organului fiscal al autorității publice locale în a cărei rază de competență proprietarul, sau locatarul în cazul vehiculelor care fac obiectul unui contract de leasing, își are domiciliul sau sediul ori reședința, în cazul persoanelor fizice cu domiciliul în străinătate;
 - cartea de identitate a vehiculului, eliberată de R.A.R., original și în copie;
 - documentul care atestă dreptul de proprietate al solicitantului asupra autovehiculului sau remorcii, original și copie;
 - actul de identitate al solicitantului, original și copie;
 - dovada plății pentru: contravaloarea certificatului de înmatriculare, contravaloarea plăcuțelor cu numărul de înmatriculare;
 - certificatul de autenticitate al vehiculului eliberat de R.A.R., cu excepția vehiculelor noi, a autovehiculelor destinate competițiilor sportive și a vehiculelor istorice;
 - procura specială, după caz;
- * pe lângă documentele menționate anterior, veți depune și documentele de înmatriculare eliberate de autoritățile străine, în original, precum și plăcuțele cu numărul de înmatriculare, respectiv declarația de pierdere în formă autentică ori dovada reținerii sau declarării furtului acestora, emisă de către autoritățile competente, în cazul vehiculelor de proveniență străină, care au fost anterior înmatriculate în străinătate.*

Pentru mai multe detalii privind procedura de înmatriculare, accesați site-ul DRP CIV secțiunea Documente și formulare – Înmatriculări: <https://drpciv.ro/documents-and-forms/inmatriculari>. Pentru mai multe detalii despre taxele privind înmatricularea mașinii, accesați site-ul www.drpciv.ro – secțiunea Documente și formulare – Taxe și formulare: <https://drpciv.ro/documents-and-forms/taxe>

Link-uri utile

Registrul Auto Român <http://rarom.ro/>
Tel. centrală: 021 202 70 00
Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor <http://drpciv.ro>
Tel: 021 301 95 70
E-mail: drpciv@mai.gov.ro

De reținut!

Puteți utiliza vehiculul în România până la finalizarea procedurii de înmatriculare astfel:
Serviciile publice comunitare regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor competente autorizează provizoriu circulația autovehiculelor și a remorcilor neînmatriculate, pentru o perioadă de maxim 90 de zile, dar nu mai mult de data la care expiră asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de autovehicule. Autorizația de circulație provizorie dă dreptul titularului de a circula numai pe teritoriul României.

Documentele necesare eliberării autorizației provizorie pentru circulație:

- Cererea solicitantului;
- Copia contractului de asigurare de răspundere civilă auto obligatorie pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie (RCA), încheiat pe numele proprietarului vehiculului, în termenul de valabilitate al acestuia;
- Copii ale documentelor care atestă dreptul de proprietate al solicitantului asupra vehiculului;
- Actul de identitate al solicitantului, în original și în copie. În cazul persoanelor juridice vor fi depuse documentele care să ateste dobândirea personalității juridice, denumirea și sediul, în copie (de exemplu certificat înregistrare la Registrul Comerțului), precum și împuternicirea reprezentatului legal al acestora;
- Dovada plății contravalorii autorizației de circulație provizorie -13 lei, se poate achita numerar la ghișeu odată cu depunerea documentelor;
- Dovada plății contravalorii plăcuțelor cu număr provizoriu – 40 lei, se achită numerar la ghișeu odată cu depunerea documentelor;
- Dovada declarației vamale, după caz, pentru vehiculele achiziționate din afara UE, pentru care se solicită autorizarea de circulație provizorie pentru o perioadă mai mare de 30 de zile sau pentru perioade care, cumulate, depășesc 30 de zile.

I.5. ALTE INFORMAȚII UTILE PENTRU CEI CARE SE REÎNTORC

5.a. Repatrierea bunurilor

Instituția responsabilă de controlul vamal al introducerii bunurilor în România este [Direcția Generală a Vămirilor](#), din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, prin intermediul birourilor vamale.

Proceduri privind aducerea în România a bunurilor personale aparținând persoanelor fizice care își mută reședința dintr-o țară terță în Uniune

Bunurile personale* precum: haine, mobilier, autoturisme, electrocasnice, cărți, dispozitive electrice etc., importate de persoanele fizice care își mută reședința obișnuită dintr-o țară terță pe teritoriul vamal al Uniunii sunt admise fără plata taxelor la import conform Regulamentului (CE) nr. 1186/2009 al Consiliului din 16 noiembrie 2009 de instituire a unui regim comunitar de scutire de taxe vamale.

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

De reținut!

Bunurile aparținând persoanelor fizice care își mută reședința obișnuită dintr-o țară terță în România, sunt admise fără plata taxelor vamale în următoarele condiții:

- persoana fizică să fi avut reședința obișnuită în afara teritoriului vamal al Uniunii pe parcursul unei perioade neîntrerupte de cel puțin 12 luni;
- scutirea de taxe vamale se limitează la bunurile personale care s-au aflat în posesia și, în cazul bunurilor neconsumabile, în folosința persoanei fizice la reședința anterioară cu cel puțin șase luni înainte de încetarea reședinței obișnuite din țară terță de plecare;
- scutirile se acordă numai în cazul bunurilor personale care sunt puse în liberă circulație într-un interval de 12 luni de la data la care persoana respectivă își stabilește reședința obișnuită pe teritoriul vamal al Uniunii;
- bunurile personale pot fi puse în liberă circulație în mai multe trimiteri separate pe parcursul perioadei de 12 luni.

Regulamentul (CE) nr. 1186/2009 al Consiliului prevede condițiile în care această scutire de taxe vamale poate fi acordată de către autoritățile vamale ale statelor membre, iar persoana fizică care solicită scutirea de taxe vamale are obligația să prezinte autorității vamale documente prin care justifică îndeplinirea condițiilor de acordare a scutirii.

În acest sens autoritatea vamală poate accepta documente precum:

- copie după cartea de identitate
- copie după pașaport
- copie permis de ședere temporară
- facturi sau alte documente fiscale echivalente
- titluri de proprietate
- documente emise de către ambasade/consulate ale României în alte state sau de către autorități ale altor state
- în cazul în care șederea în străinătate s-a datorat unui contract de muncă atunci dovezile prezentate autorității vamale vor consta în documente care să ateste acest lucru (ex: contract de muncă, legitimație de ședere în străinătate, contract de închiriere sau act de proprietate al unei locuințe)

Documentele enumerate nu au caracter exclusiv și, ca atare, birourile vamale pot solicita (dacă situația concretă impune acest lucru) și alte documente justificative, în aplicarea art. 126 din Regulamentul (CE) nr. 1186/2009 al Consiliului, respectiv „Atunci când (...) acordarea scutirii se face cu condiția îndeplinirii anumitor condiții, la cererea autorităților vamale, persoana interesată trebuie să facă dovada că aceste condiții au fost îndeplinite”.

În ceea ce privește efectuarea formalităților vamale, orice persoană își poate desemna un reprezentant în vamă.

Efectuarea formalităților vamale constă în prezentarea bunurilor, completarea și depunerea unei declarații vamale pentru punerea în liberă circulație a acestora la biroul vamal.

Pentru întocmirea și depunerea declarației vamale prin intermediul sistemului informatic vamal este necesară obținerea unui număr de înregistrare în scopuri vamale denumit număr EORI.

Link-uri utile

Direcția Generală a Vămiror

<https://www.customs.ro/calatori/sunt-cetatean-dintr-un-stat-necomunitar-si-vreau-sa-ma-stabilesc-in-romania>

<https://www.customs.ro/e-customs/eori>

5.b. Redobândirea cetățeniei române

Autoritatea Națională pentru Cetățenie este instituția publică de interes național, aflată în subordinea Ministerului Justiției, ce asigură aplicarea procedurii legale de acordare, redobândire, renunțare și retragere a cetățeniei române.

Puteți depune cererile de eliberare a certificatului de cetățenie:

- ❖ În străinătate: la sediul misiunii diplomatice a României din țara de domiciliu sau în țara unde dețineți un permis de ședere legal.
- ❖ În țară: la sediul Autorității Naționale pentru Cetățenie din București, la Birourile teritoriale din Iași, Galați, Suceava.

La înregistrarea cererilor de redobândire a cetățeniei române la sediul A.N.C. sau la birourile teritoriale, solicitanții sunt obligați să prezinte documentul care atestă dreptul de ședere pe teritoriul României, care poate fi documentul de trecere a frontierei (pașaport, titlu de călătorie etc.) sau permisul de ședere de scurtă sau lungă durată. Documentul va fi prezentat în original și în copie, aceasta din urmă fiind anexată cererii.

De reținut !

Pentru documentele din Republica Moldova și cele din Ucraina nu este necesară apostilarea.

Accesați [Întrebări frecvente privind redobândirea cetățeniei române](#)

Link-uri utile

Autoritatea Națională pentru Cetățenie

<http://cetatenie.just.ro/>

Tel. 021 201 93 55

E-mail: cetatenie@just.ro

5.c. Libera circulație pe teritoriul României pentru alte persoane decât cetățenii români

Cetățenii UE și membrii de familie ai acestora

Cetățenii UE și membrii de familie ai acestora, indiferent de cetățenie, care intră pe teritoriul României, beneficiază de drept de rezidență pentru o perioadă de până la 3 luni de la data intrării în țară, fără îndeplinirea vreunei condiții suplimentare.

Pentru perioade mai mari de rezidență, cetățenii UE aflați în situația prevăzută la art. 12 alin. (1) lit b) din O.U.G. nr. 102/2005, respectiv cei care dețin mijloace de întreținere pentru ei și familie, de regulă cel puțin la nivelul venitului minim garantat din România și asigurare de sănătate în condițiile legii, depun la sediul formațiunii teritoriale competente a Inspectoratului General pentru Imigrări, în termen de 3 luni de la data intrării pe teritoriul României, o [cerere-tip](#) pentru reședință în baza mijloacelor de întreținere însoțită de pașaportul valabil sau cartea de identitate (original și copie și documente prin care dovedesc scopul pentru care solicită luarea în evidență).

Cetățenii non UE/SEE, membri de familie ai cetățenilor români

Cetățenii non UE/Spațiul Economic European și ai Confederației Elvețiene, membri de familie ai cetățenilor români, care doresc să își reglementeze dreptul de ședere pe teritoriul României, trebuie să solicite o viză de intrare în România, de lungă ședere, în scopul reîntregirii familiei de la reprezentanța diplomatică română acreditată în țara de origine sau în orice altă țară, în temeiul ar. 46, alin. 16 din O.U.G. nr. 194/2002.

Fac excepție de la obligativitatea deținerii unei vize de reîntregire a familiei pe teritoriul României cetățenii străini, membri de familie ai cetățenilor români, cetățeni ai următoarelor state: Canada, Statele Unite ale Americii și Japonia.

După intrarea în țară, în conformitate cu prevederile art. 51, alin. 1 din actul normativ sus-menționat, cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea termenului pentru care li s-a aprobat inițial șederea, cetățenii străini, membri de familie ai cetățenilor români vor depune personal o cerere de prelungire a dreptului de ședere temporară, în scopul reîntregirii familiei la formațiunea teritorială a Inspectoratului General pentru Imigrări pe raza căreia doresc să își stabilească reședința, însoțită de documentele specifice scopului solicitat.

Cetățenii străini

România este unul dintre statele membre ale Uniunii Europene, prin urmare regimul de vize pus în aplicare de România corespunde regimului uniform de vize stabilit la nivelul Uniunii Europene. România emite două tipuri de vize:

- ❖ viza de scurtă ședere (simbol C) – permite intrarea și șederea pe teritoriul României pentru o perioadă care să nu depășească 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile, însă dreptul de ședere conferit prin viză nu poate fi prelungit;
- ❖ viza de lungă ședere (simbol D) – dreptul de ședere conferit prin acest tip de viză este de

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

90 de zile. Acesta poate fi prelungit prin acordarea unui permis de ședere obținut în baza unei solicitări adresate Inspectoratului General pentru Imigrări din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea termenului pentru care li s-a aprobat șederea, la formațiunile teritoriale ale Inspectoratului General pentru Imigrări din zona de reședință.

Cetățenii țărilor terțe care doresc să călătorească în România trebuie să dețină un document de călătorie valabil, recunoscut de România, în care să poată fi aplicată, în caz de necesitate, o viză. Valabilitatea documentului de călătorie trebuie să depășească cu cel puțin 3 luni data valabilității vizei de intrare în România și să fi fost eliberat în ultimii 10 ani.

Solicitanții de vize de intrare în România trebuie să depună cererile în format electronic, prin portalul eViza, la <http://eviza.mae.ro>. Cererile de vize transmise în format electronic se depun ulterior fizic la misiunile diplomatice sau oficiile consulare (MD/OC) ale României care au competența teritorială în statele unde solicitanții de viză se află legal.

Lista MD/OC ale României poate fi consultată aici: <http://www.mae.ro/romanian-missions>.

Mai multe detalii despre condițiile de intrare pe teritoriul României găsiți [Aici](#).

Cetățenii pentru care nu este nevoie de viză de scurtă ședere pentru a călători în România pot fi verificate [Aici](#).

Link-uri utile

Inspectoratul General pentru Imigrări

<http://igi.mai.gov.ro>

Tel. 021 410 75 01

E-mail: igi@mai.gov.ro

EDUCAȚIE

II. ECHIVALAREA ȘI CONTINUAREA STUDIILOR

Dacă la reîntoarcerea în țară intenționați să vă continuați studiile sau să vă echivalați diplomele pe care le-ați obținut în străinătate, va trebui să vă adresați [Centrului Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor](#), aflat în subordinea [Ministerului Educației](#). De asemenea, [Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor](#) este instituția responsabilă pentru echivalarea diplomelor în vederea accesului pe piața forței de muncă din România.

Important!

Românii din afara granițelor beneficiază de învățământ gratuit în România la programe de studii acreditate și autorizate cu predare exclusiv în limba română, precum și de burse de studiu și alte facilități, în baza *Declarației de asumare a identității culturale române* și în conformitate cu prevederile Legii 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Mai multe detalii [Aici](#).

II.1. STRUCTURA SISTEMULUI EDUCAȚIONAL ROMÂNESC

Sistemul educațional cuprinde: învățământul preuniversitar, universitar, de cercetare și inovare. Dacă doriți să cunoașteți care sunt condițiile pentru continuarea studiilor în România, pentru echivalarea diplomelor sau, pur și simplu, care sunt pașii de urmat pentru a vă reintegra în sistemul de învățământ românesc, puteți găsi informațiile care vă interesează accesând secțiunea specială de pe site-ul Ministerului Educației, disponibil [Aici](#).

1.a. Învățământul preuniversitar cuprinde următoarele forme de educație:

- ❖ [preșcolar](#)
- ❖ [primar](#)
- ❖ [gimnazial](#)
- ❖ [liceal](#)
- ❖ [postliceal](#)
- ❖ [profesional](#)
- ❖ [special](#)
- ❖ [dedicat minorităților naționale](#)

De reținut!

Pe durata școlarizării în învățământul preuniversitar, cu excepția învățământului postliceal, copiii sunt beneficiari ai alocației de stat pentru copii, în condițiile legii.

1.b. Învățământul general obligatoriu include:

Învățământul general obligatoriu din România cuprinde următoarea structură:

- ❖ învățământul preșcolar – grupa mare
- ❖ învățământul primar – clasa pregătitoare și clasele I-IV
- ❖ învățământul secundar inferior (gimnazial) – clasele V-VIII

- ❖ patru ani ai învățământului secundar superior – clasele IX-XII

1.c. Învățământul superior include studiile:

- ❖ [universitare de licență](#)
- ❖ [universitare de masterat](#)
- ❖ [universitare de doctorat](#)
- ❖ [postuniversitare](#)

II.2. REÎNSCRIEREA COPILULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Pentru înscrierea în sistemul educațional românesc este necesară echivalarea studiilor efectuate până în acel moment în străinătate. **Până la finalizarea procedurii de echivalare, elevii sunt înscriși ca audienți**, indiferent de momentul în care se solicită școlarizarea.

Activitatea elevilor audienți se înregistrează în cataloage provizorii, toate mențiunile privind evaluările și frecvența urmând a fi trecute în cataloagele claselor după încheierea recunoașterii și a echivalării studiilor parcurse în străinătate. Alegerea nivelului clasei în care va fi înscris elevul ca audient se face de către o comisie formată din cadre didactice care predau la nivelul de studiu pentru care se solicită înscrierea, stabilită la nivelul unității de învățământ, sau pe răspunderea părinților, asumată prin semnătură.

2.a. Înscrierea copilului la grădiniță

Documente necesare pentru înscriere:

- [cerere-tip](#);
- copie a certificatului de naștere al copilului;
- copie a cărții de identitate a părintelui, tutorelui sau a reprezentantului legal;
- fișa medicală, completată potrivit reglementărilor în vigoare;
- aviz epidemiologic;
- hotărâri judecătorești – dacă este cazul;
- documente care dovedesc îndeplinirea criteriilor de departajare generale sau specifice ale celor trei unități de învățământ pentru care au optat;
- adeverințe cu veniturile părinților sau alte acte doveditoare ale venitului familial pentru grădinițele cu program prelungit și săptămânal.

De reținut !

La înscrierea copiilor în grădinițele de stat nu se percep taxe.

În cazul în care doriți să știți care sunt criteriile de selecție privind opțiunile de înscriere la grădiniță, consultați [Ghidul părintelui](#).

Dacă vreți să știți care este statutul grădiniței pentru care ați optat, puteți consulta următorul link: [Cartografia școlară](#).

2.b. Învățământul primar – înscrierea în clasa pregătitoare

În general, pentru înscrierea în clasa pregătitoare a copiilor cu vârsta corespunzătoare (de obicei, 6 ani împliniți până la data de 31 august a anului de înscriere), părinții/tutorii/reprezentanții legali trebuie să identifice școala de circumscripție - unitatea de învățământ la care este arondată strada de domiciliu.

Documente necesare înscrierii la clasa pregătitoare

- ❖ cerere-tip, care se poate completa online sau la secretariatul unității de învățământ;
- ❖ copie a certificatului de naștere al copilului, care va fi certificată conform cu originalul de către secretariatul unității de învățământ pe baza documentului original;
- ❖ copie a actului de identitate al părintelui, care va fi certificată conform cu originalul de către secretariatul unității de învățământ pe baza documentului original;
- ❖ o copie a documentului prin care Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională (sau Centrul rezervat municipiului București) comunică rezultatul pozitiv al evaluării dezvoltării psihosomatice a copilului – dacă este cazul;
- ❖ documentele care atestă îndeplinirea criteriilor de departajare generale și specifice, dacă se solicită înscrierea la altă școală decât cea de circumscripție;

Pentru a afla școala de circumscripție în funcție de domiciliul sau rezidența dumneavoastră, consultați site-urile [Inspectoratelor școlare](#).

De reținut!

- Înscrierea se poate face doar la o singură școală, informațiile din cererea-tip fiind introduse într-o aplicație informatică pentru validare.
- Informații actualizate cu privire la metodologia de înscriere în învățământul primar pentru fiecare an școlar și calendarul aferent sunt disponibile pe [site-urile Inspectoratelor școlare](#).

II.3. ECHIVALAREA STUDIILOR ȘI RECUNOAȘTEREA DIPLOMELOR OBTINUTE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR DIN STRĂINĂTATE

Perioadele de studii, [respectiv clasele I – XII/XIII](#), efectuate în străinătate se echivalează de către [Inspectoratul Școlar din Județul](#) în care se află unitatea de învățământ la care urmează să se continue studiile.

[Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor \(CNRED\)](#) din cadrul [Ministerului Educației](#) este instituția responsabilă pentru echivalarea diplomelor obținute în învățământul preuniversitar din străinătate.

3.a. Echivalarea perioadelor de studii preuniversitare efectuate în străinătate

- ❖ Dosarul de echivalare va fi depus de către părinții, tutorii sau susținătorii legali ai elevului la unitatea de învățământ la care este înscris elevul ca audient sau la inspectoratul școlar din județul în care se află unitatea de învățământ la care urmează să se continue studiile.
- ❖ În cazul în care părinții, tutorii sau susținătorii legali nu au depus dosarul în termen de 30 de zile de la înscrierea elevului ca audient, acesta va fi înscris în clasa următoare ultimei clase absolvite în România sau în clasa stabilită de comisia instituită la nivelul unității de învățământ.

Lista inspectoratelor școlare este disponibilă [Aici](#).

3.b. Echivalarea diplomelor obținute în străinătate în învățământul preuniversitar

- ❖ Dosarele de echivalare pentru diplomele obținute în străinătate se pot depune fie la [Ministerul Educației](#) sau la [Inspectoratul Școlar Județean](#).
- ❖ Pentru recunoașterea studiilor și a diplomelor obținute în străinătate este nevoie să depuneți o cerere pentru echivalare. Această cerere va fi însoțită de o serie de documente doveditoare.

3.c. Actele necesare și procedura pentru echivalarea tuturor studiilor

Puteți verifica actele necesare și procedura de echivalare a fiecărui tip de studii și diplome la următoarele link-uri:

- ❖ [Școli profesionale, școli postliceale](#)
- ❖ Studii preuniversitare: [clasele XI-XII](#) și [bacalaureat](#)

II.4. ECHIVALAREA STUDIILOR ȘI RECUNOAȘTEREA DIPLOMELOR OBTINUTE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR DIN STRĂINĂTATE

- ❖ Perioadele de studii efectuate în învățământul universitar din străinătate se recunosc în vederea continuării studiilor de către instituțiile de învățământ superior din România.
- ❖ Diplomele de nivel Licență și Master sunt echivalate de către [Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor \(CNRED\)](#) din cadrul [Ministerului Educației](#).
- ❖ Diplomele de Doctor sunt recunoscute de instituțiile de învățământ superior sau de cercetare-dezvoltare din România (numai în scopul înscrierii la programele postuniversitare, obținerii abilitării, ocupării unei funcții didactice sau de cercetare) sau de Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor (în alte scopuri decât cele prevăzute pentru universități).
- ❖ [Lista](#) instituțiilor de învățământ superior din România

Actele necesare și procedura pentru echivalarea studiilor

Puteți verifica actele necesare și procedura de echivalare a fiecărui tip de studii și diplome universitare la următoarele link-uri: [licență](#), [masterat](#), [doctorat](#).

De reținut!

În cazul în care ați dobândit calitatea de conducător de doctorat sau o funcție didactică universitară în străinătate, consultați procedura prezentată pe [site-ul CNRED](#) pentru recunoașterea acestora în România. Anterior întoarcerii în țară, este necesar să verificați pe site-ul CNRED, dacă actele de studii pe care le prezentați trebuie autentificate cu Apostila de la Haga sau supralegalizate.

Link-uri utile

Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor

<http://www.cnred.edu.ro/>

Tel. 021 405 62 44

E-mail: cnred@edu.ro

Ministerul Educației

<https://www.edu.ro/>

Tel. 021 405 62 00

GRIJĂ

III. SERVICII MEDICALE, ANGAJARE, DREPTURI SOCIALE

Instituția responsabilă cu oferirea pachetelor de servicii medicale este [Casa Națională de Asigurări de Sănătate](#), instituție publică, autonomă, în coordonarea [Ministerului Sănătății](#).

Instituția responsabilă cu acordarea drepturilor de șomaj și măsurile prevăzute în pachetul de mobilitate este [Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă](#), pentru drepturile de pensie [Casa Națională de Pensii Publice](#), iar pentru alte forme de asistență socială [Agenția Națională pentru Plăți și Inspectie Socială](#), subordonate [Ministerului Muncii și Protecției Sociale](#).

III.1. CUM PUTEȚI BENEFICIA DE SERVICII MEDICALE ÎN ROMÂNIA

Persoanele asigurate în sistemul asigurărilor sociale de sănătate beneficiază de un [pachet de bază](#), care cuprinde servicii medicale, servicii de îngrijire a sănătății, medicamente, materiale sanitare, dispozitive medicale și altele, aprobate prin hotărâre a Guvernului și care se acordă de către furnizori aflați în relații contractuale cu casele de asigurări de sănătate, menționate pe [site-ul CNAS](#).

Asigurații sunt persoanele care contribuie la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate. Anumite [categorii de persoane beneficiază de asigurare, fără plata contribuției](#).

De reținut!

Persoanele care nu fac dovada calității de asigurat pot beneficia de un [pachet minimal](#) care cuprinde servicii de îngrijire a sănătății, medicamente și materiale sanitare numai în cazul urgențelor medico-chirurgicale și al bolilor cu potențial endemo-epidemic, monitorizarea evoluției sarcinii și a lăuzei, servicii de planificare familială și servicii de prevenție și îngrijiri de asistență medicală comunitară, pe următoarele paliere: **(a)** Asistență medicală primară, **(b)** Ambulatoriu de specialitate pentru specialități clinice, **(c)** Ambulatoriu de specialitate de medicină dentară, **(d)** Asistență medicală spitalicească.

Urgențele (servicii de urgență) număr unic: 112

Asistența medicală de urgență cuprinde:

- ❖ Asistență medicală de urgență și transport medical asistat, cu echipaje medicale de urgență, cu sau fără medic;
- ❖ Consultații medicale de urgență la domiciliu și transport sanitar neasistat;
- ❖ Asistență medicală acordată în centre de permanență, spitale locale/centre locale de urgență, unități de primire a urgențelor (UPU), compartimente de primire a urgențelor (CPU)

1.a. Cum deveniți asigurat CNAS

- ❖ În cazul în care sunteți **salariat**, cota de contribuție de asigurări sociale de sănătate este de **10%**. În acest caz, angajatorul va reține și va vira contribuția dumneavoastră către Casa de Națională de Asigurări de Sănătate.
- ❖ În cazul în care sunteți **pensionar**, beneficiați de **ajutorul de șomaj** sau beneficiați de **ajutor social**, sunteți asigurat în sistemul de asigurări sociale de sănătate, fără plata contribuției, în condițiile art. 154 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.
- ❖ În cazul în care realizați venituri din **activități independente**, venituri din **activități agricole, silvicultură și piscicultură**, venituri din **asocierea cu o persoană juridică**, venituri din **cedarea folosinței bunurilor**, din **dividende și dobânzi**, din **drepturi de proprietate intelectuală**, venituri din **investiții** și din **alte surse**, datorați contribuția de asigurări sociale de sănătate, dacă estimați pentru anul curent venituri a căror valoare cumulată este egală cu 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoane fizice*, declarație pe baza căreia se stabilește contribuția de organul fiscal competent.
- ❖ **În situația în care veniturile realizate au o valoare mai mică de 12 salarii minime brute pe țară sau realizați venituri care nu sunt supuse contribuției de asigurări sociale de sănătate și nu vă încadrați în categoriile de persoane exceptate de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate**, puteți opta pentru plata contribuției de asigurări sociale de sănătate, la o bază de calcul egală cu 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la data depunerii Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice.
- ❖ Pentru anul 2021, **salariul minim brut pe economie este în cuantum de 2300 lei**.

1.b. Care sunt persoanele scutite de la plata asigurării de sănătate

Puteți beneficia de asigurare fără plata contribuției dacă vă aflați în una dintre situațiile prevăzute de lege, disponibile aici: [categoriile de persoane care beneficiază de asigurare, fără plata contribuției](#).

Persoanele care nu se încadrează în categoriile din link-ul de mai sus au obligația să se asigure și să plătească contribuția la asigurările sociale de sănătate.

De reținut!

Dacă vă aflați în situația în care aveți obligația să vă asigurați și să plătiți contribuția la asigurările sociale de sănătate, veți achita personal contribuția. Plata se face la sediul organului fiscal competent.

Pentru a verifica statutul dumneavoastră de asigurat accesați secțiunea dedicată de pe site-ul CNAS, la adresa web <http://www.cnas.ro/page/verificare-asigurat.html>.

Cardul național de sănătate

Fiecare asigurat, cu excepția copiilor până la vârsta de 18 ani, va primi în mod automat **Cardul național de asigurări sociale de sănătate**, pe care îl va prezenta la momentul acordării serviciilor medicale/medicamentelor/dispozitivelor medicale în sistemul asigurărilor sociale de sănătate.

În caz de **refuz expres a primirii cardului național** de asigurări sociale de sănătate, din motive religioase sau de conștiință, veți depune o cerere la CNAS și veți restitui cardul, în cazul în care l-ați obținut. Astfel, veți primi o adeverință de înlocuire a cardului de sănătate, valabilă 3 luni de la data eliberării.

Pentru situațiile în care se solicită **emiterea cardului duplicat**, pentru dovedirea calității de asigurat se utilizează adeverința de înlocuire a cardului național. În sistemul de asigurări sociale de sănătate se eliberează cardul duplicat ca urmare a solicitării persoanei asigurate în următoarele cazuri: **(a)** pierdere, furt sau deteriorare, **(b)** modificarea datelor personale de identificare, **(c)** alte situații justificate, **(d)** defecțiuni tehnice, erori ale informațiilor transmise sau care nu poate fi utilizat din motive tehnice de funcționare confirmate de Casa de Asigurări de Sănătate, **(e)** situații justificate rezultate din derularea procesului de distribuție a cardului național.

Pentru situațiile în care nu a fost emis cardul național, pentru dovedirea calității de asigurat se utilizează documentul rezultat prin accesarea de către furnizorii aflați în relații contractuale cu casele de asigurări de sănătate a instrumentului electronic pus la dispoziție de CNAS, până la data la care asiguratul intră în posesia acestuia, dar nu mai târziu de 30 de zile de la data emiterii.

Puteți afla mai multe despre drepturile și obligațiile pe care le aveți ca asigurat la adresa web- <http://www.cnas.ro/page/drepturile-si-obligatiile-asiguratilor.html>

Cum puteți găsi furnizori de servicii medicale

Puteți găsi furnizorii de servicii medicale, precum spitale, medici de familie, farmacii, laboratoare de specialitate, etc. și datele de contact ale acestora din județul în care aveți domiciliul consultând rubrica „Harta furnizorilor” de pe site-ul [CNAS](http://www.cnas.ro).

Furnizorii de servicii medicale aflați în relații contractuale cu CNAS au obligația să afișeze într-

un loc vizibil pachetul de servicii minimal și pachetul de bază la care au dreptul asigurații.

1.c. Cum vă puteți înscrie la un medic de familie

După ce ați obținut calitatea de asigurat, vă puteți înscrie la un medic de familie pe baza cererii de înscriere și a cardului național de asigurări sociale de sănătate.

Înscrierea la medicul de familie se face pe baza cererii de înscriere pentru persoanele cărora nu le-a fost emis cardul sau care din motive religioase sau de conștiință refuză cardul național sau pentru persoanele cărora li se va emite cardul național duplicat, precum și pentru copii 0-18 ani. Lista medicilor de familie pe fiecare județ poate fi consultată la rubrica „Harta furnizorilor” de pe site-ul [CNAS](http://CNAS.ro).

Care sunt serviciile oferite de medicul de familie

După înscriere, medicul de familie vă asigură:

❖ **asistență medicală primară:**

- servicii medicale pentru situațiile de urgență medico-chirurgicală;
- consultații în caz de boală pentru afecțiuni acute, subacute, și acutizări afecțiuni cronice;
- consultații periodice pentru îngrijirea generală a asiguraților cu boli cronice;
- consultații de monitorizare activă prin programare pentru boli cronice cu impact major asupra poverii îmbolnăvirilor (risc cardiovascular înalt – HTA, dislipidemie, diabet zaharat tip 2, astm bronșic, boală cronică respiratorie obstructivă – BPOC, boală cronică de rinichi;
- consultații preventive;
- consultații de monitorizare a evoluției sarcinii și lăuziei;
- supraveghere și depistare de boli cu potențial endemo-epidemic;
- consultații pentru acordarea de servicii de planificare familială;
- consultații la domiciliu;
- activități de suport referitoare la eliberarea de documente medicale, urmare a unui act medical propriu (exemplu: concediu medical, bilete de trimitere, prescripții medicale, adeverințe medicale pentru copii în caz de îmbolnăviri, adeverințe medicale pentru înscrierea în colectivitate a copiilor, certificat medical constatator al decesului, fișă medicală sintetică necesară copiilor cu dizabilități de încadrare și reevaluare în grad de handicap, adeverință de încadrare în muncă pentru șomeri beneficiari ai pachetului de bază);
- servicii de administrare de medicamente.

❖ **accesarea serviciilor medicale:** În funcție de situație, medicul de familie vă poate acorda o *trimitere către medicul specialist* sau, direct, *pentru internarea în spital*. Medicul specialist vă va face unele consultații sau analize mai amănunțite. De asemenea, dacă e cazul, el vă poate acorda *trimiterea* către internarea în spital.

❖ **primirea de medicamente compensate sau gratuite:** În urma consultației, dacă este cazul, medicul de familie poate elibera *rețeta* cu medicamentele *compensate sau gratuite* de care

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

aveți nevoie. În unele situații, vă poate da o trimitere către un medic specialist care, în urma unor consultații de specialitate, vă va acorda rețeta corespunzătoare sau va completa o *scrisoare medicală* pentru eliberarea rețetei de către medicul de familie.

Cum vă puteți schimba medicul de familie

Dacă doriți să vă schimbați medicul de familie, veți adresa o cerere de înscriere prin transfer medicului de familie la care doriți să vă înscrieți precizând numele medicului de la care plecați.

Pentru înscrierea prin transfer se utilizează cardul național de asigurări sociale de sănătate; pentru persoanele cărora nu le-a fost emis cardul național, sau refuză cardul național, sau persoanelor cărora li se va emite card național duplicat, precum și pentru copii 0-18 ani, înscrierea/schimbarea medicului de familie se face pe baza cererii de înscriere prin transfer. În această situație, medicul de familie primitor are obligația să anunțe în scris (prin poștă, e-mail, fax) în maximum 15 zile lucrătoare, medicul de familie de la care ați plecat. Medicul de familie de la care pleacă persoana are obligația să transmită fișa medicală în copie certificată prin semnătură și parafă că este conform cu originalul, prin poștă, e-mail, fax/prin asigurat, medicului primitor, în termen de 15 zile lucrătoare de la solicitare. Cabinetul medical de la care pleacă persoana păstrează originalul fișei medicale.

Puteți opta pentru schimbarea medicului de familie după cel puțin 6 luni calendaristice de la ultima înscriere, cu anumite excepții (în caz de deces al medicului de familie, încetarea relației contractuale a medicului de familie cu CNAS, preluarea praxisului medicului de familie pe lista căruia sunteți înscris(ă), dacă v-ați schimbat domiciliul).

Link-uri utile

Casa Națională de Asigurări de Sănătate

<http://www.cnas.ro/>

Telverde: **0800 800 950**

Email: relpubl1@casan.ro

Lista Caselor județene de asigurări de sănătate: <http://www.cnas.ro/page/contacte-cjas.html>

III.2. CUM VĂ PUTEȚI ANGAJA ÎN ROMÂNIA

2.a. Informații despre locuri de muncă disponibile

Pentru căutarea unui loc de muncă la reîntoarcerea în țară, primul pas este să vă înregistrați la Agenția pentru ocuparea forței de muncă în raza căreia aveți domiciliul sau reședința, instituții aflate în subordinea [Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă](#). Consilierii din cadrul Agenției pentru ocuparea forței de muncă din localitatea unde aveți domiciliul sau reședința vă pot oferi informații cu privire la locurile de muncă vacante.

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

În vederea informării prealabile puteți utiliza datele de contact ale agențiilor pentru ocuparea forței de muncă.

Pentru a vă înregistra în evidențe ca șomer sau persoană în căutarea unui loc de muncă la agenția pentru ocuparea forței de muncă, este nevoie să prezentați următoarele documente:

- Actul de identitate;
- Actele de studii și de calificare;
- Carnetul de muncă sau alte acte care atestă existența unor raporturi de muncă/serviciu, în cazul persoanelor provenite din muncă;
- Adeverința medicală din care rezultă că persoana este clinic sănătoasă sau aptă de muncă ori că are eventuale restricții medicale;

De reținut!

Înainte a suna sau a trimite un mesaj, puteți verifica dacă întrebările dumneavoastră referitoare la ocuparea unui loc de muncă în România au răspuns [Aici](#).

Identificarea unui loc de muncă poate fi realizată și prin intermediul platformelor online private care facilitează găsirea unui loc de muncă în funcție de calificările specifice celor interesați.

2.b. Formarea profesională și recunoașterea competențelor

Formarea profesională a adulților

Dacă sunteți interesat să participați la cursuri de formare profesională sau să primiți consultanță pentru demararea unei afaceri, vă puteți adresa [Agenției teritoriale pentru Ocuparea Forței de Muncă](#) din localitatea unde aveți domiciliul.

Recunoașterea competențelor

Recunoașterea experienței profesionale și a pregătirii dobândite pe teritoriul unui alt stat membru al UE, al Spațiului Economic European sau al Confederației Elvețiene se realizează în conformitate cu Procedura de acordare a accesului, pe baza recunoașterii automate a experienței profesionale, pentru persoanele care doresc să exercite în România activitățile cuprinse în anexa IV la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 07.09.2005.

Procedura permite solicitanților să aibă acces pe teritoriul României la practicarea unei activități sau ocupații identice cu cea pe care au exercitat-o și pentru care au fost calificați și să o îndeplinească în aceleași condiții precum cetățenii din România.

Procedura se aplică de către Direcția Politici de Ocupare, Competențe și Mobilitate Profesională din cadrul [Ministerului Muncii și Protecției Sociale](#).

Persoanele care dețin competențe dobândite în sistem nonformal sau informal se pot adresa Centrelor de evaluare și certificare a competențelor obținute pe alte căi decât cele formale. La

nivel național, activitatea de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale este coordonată de [Autoritatea Națională pentru Calificări](#).

Important !

Lista completă a autorităților competente în recunoașterea și echivalarea competențelor profesionale dobândite în străinătate și reglementate sectorial în România poate fi accesată [Aici](#).

2.c. Măsuri de stimulare a ocupării și mobilității forței de muncă

În vederea stimulării ocupării forței de muncă și căutării active a unui loc de muncă de către persoanele înregistrate la ANOFM, Legea 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, include următoarele măsuri:

- ❖ **Prima de încadrare:** acordată lunar pe o perioadă de 12 luni șomerilor înregistrați care se încadrează într-o localitate situată la o distanță mai mare de 15 km de localitatea în care își au domiciliul stabil sau reședința. Cuantumul calculat este de 0,5 lei/km, dar nu mai mult de 55 lei/zi, proporțional cu numărul de zile în care își desfășoară efectiv activitatea la angajator;
- ❖ **Prima de instalare:** acordată persoanelor înregistrate la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, inclusiv persoanelor cu cetățenie română care și-au exercitat dreptul la liberă circulație a lucrătorilor în spațiul UE și Spațiul Economic European pe o perioadă de cel puțin 36 luni, care se încadrează în muncă într-o altă localitate situată la o distanță mai mare de 50 km față de localitatea în care își au domiciliul/reședința și își schimbă domiciliul/reședința într-o altă localitate. Prima se acordă diferențiat, astfel:
 - 12.500 lei pentru persoanele înregistrate ca șomeri la agențiile pentru ocuparea forței de muncă și care se încadrează în muncă într-o altă localitate și își schimbă domiciliul/reședința;
 - 15.500 lei pentru persoanele prevăzute în lege care își schimbă domiciliul/stabilesc reședința, în situația în care sunt însoțite de membrii familiei, iar în cazul familiei monoparentale, în situația în care sunt însoțite de copilul sau copiii aflați în întreținere;
 - În cazul în care ambii soți îndeplinesc condițiile de acordare a primei de instalare, unul va primi 12.500 lei, iar celălalt va primi 3.500 lei.

De reținut!

Prima de încadrare și prima de instalare se acordă persoanelor care au domiciliul sau reședința ori își stabilesc noul domiciliu sau noua reședință în zonele prevăzute în Planul național de mobilitate, disponibile [Aici](#).

- ❖ **Prima de relocare (Programul „Prima Chirie”):** acordată lunar pe o perioadă de cel mult 36 luni șomerilor înregistrați care se încadrează în muncă într-o altă localitate situată la o distanță mai mare de 50 km față de localitatea în care își au domiciliul sau reședința și drept

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

urmare își schimbă domiciliul sau își stabilesc reședința în localitatea respectivă sau în localități învecinate acesteia. Quantumul este egal cu 75% din suma destinată asigurării cheltuielilor de locuire în noul domiciliu/reședință, dar nu mai mult de 900 lei/lună. Prima se acordă persoanelor ale căror venituri nete nu depășesc 5.000 lei/lună.

❖ **Măsuri destinate completării veniturilor celor care au dobândit statutul de angajat:**

- 30% din quantumul indemnizației de șomaj până la sfârșitul perioadei pentru care erau îndreptățiți să primească indemnizația, pentru șomerii care se încadrează în muncă înainte de încetarea plății șomajului;
- Prima de inserție pentru absolvenții instituțiilor de învățământ și ai școlilor speciale care, în termen de 60 de zile de la absolvire, se înregistrează la agențiile pentru ocuparea forței de muncă și se angajează cu normă întreagă pentru o perioadă mai mare de 12 luni. Quantumul primei este egală cu de 3 ori valoarea indicatorului social de referință în vigoare la data angajării (în prezent, 500 lei).
- Prima de activare, în valoare de 1.000 lei, neimpozitabilă șomerilor înregistrați care nu beneficiază de indemnizație de șomaj, în situația în care se angajează cu normă întreagă, pentru o perioadă de cel puțin 3 luni.

Pentru a afla mai multe informații despre condițiile de mobilitate și cum puteți beneficia de aceste măsuri, va trebui să vă adresați [Agenției teritoriale pentru ocuparea forței de muncă](#) din raza căreia aveți domiciliul sau reședința.

III.3. DREPTURI SOCIALE

Pentru a verifica cele 180 de servicii și beneficii gestionate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și instituțiile din subordine, aveți la dispoziție platforma <http://servicii.mmuncii.gov.ro>

3.a. Șomajul

Pentru a verifica dacă aveți dreptul la **indemnizația de șomaj**, click [Aici](#).

Ce trebuie să faceți dacă aveți dreptul de a primi indemnizație de șomaj în România:

- Vă înregistrați direct ca persoană aflată în căutarea unui loc de muncă în România la [Agenția pentru ocuparea forței de muncă](#) în a cărei rază teritorială aveți domiciliul sau reședința.
- Puteți depune [formularul european U1](#) la Agenția teritorială de ocupare a forței de muncă, în vederea examinării condițiilor de deschidere a dreptului.

Formularul trebuie eliberat de serviciul public de ocupare a forței de muncă sau de instituția de securitate socială competentă din țara în care ați rămas șomer.

Ce condiții trebuie să îndepliniți cumulativ pentru a beneficia de indemnizația de șomaj?

- aveți un stagiul de cotizare de minimum 12 luni, în ultimele 24 de luni premergătoare datei înregistrării cererii.
- nu realizați niciun fel de venituri sau realizați, din activități autorizate potrivit legii, venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință în vigoare la data solicitării.

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

- nu îndepliniți condițiile de pensionare, conform legii.
- sunteți înregistrat la [Agenția pentru ocuparea forței de muncă](#) în a cărei rază teritorială aveți domiciliul sau, după caz, reședința, în cazul în care ați avut ultimul loc de muncă ori ați realizat venituri în acea localitate.

Care este perioada maximă de acordare a indemnizației de șomaj

Perioada de indemnizare se stabilește în raport cu stagiul de cotizare constituit prin totalizarea perioadelor de asigurare realizate în România și în alt stat membru. Astfel, indemnizația de șomaj se acordă pe perioade stabilite diferențiat, astfel:

- 6 luni, pentru persoanele cu un stagiu de cotizare de cel puțin un an și pentru absolvenți.
- 9 luni, pentru persoanele cu un stagiu de cotizare de cel puțin 5 ani.
- 12 luni, pentru persoanele cu un stagiu de cotizare mai mare de 10 ani.

De reținut!

Dacă ați beneficiat de indemnizație de șomaj conform legislației statului membru pe teritoriul căruia v-ați exercitat ultima activitate profesională, perioada de acordare a indemnizației de șomaj stabilită conform legislației din România se diminuează corespunzător cu perioada de indemnizare din statul membru UE respectiv.

Cum se calculează valoarea indemnizației de șomaj

Cuantumul indemnizației de șomaj este o sumă acordată lunar în mod diferențiat, în funcție de stagiul de cotizare, după cum urmează:

- 75% din valoarea indicatorului social de referință în vigoare la data stabilirii acestuia.
- la suma prevăzută la lit. a) se adaugă o sumă calculată prin aplicarea asupra mediei salariului de bază lunar brut pe ultimele 12 luni de stagiu de cotizare, a unei cote procentuale diferențiate în funcție de stagiul de cotizare. Cotele procentuale diferențiate în funcție de stagiul de cotizare, sunt:
 - 3% pentru persoanele cu un stagiu de cotizare de cel puțin 3 ani.
 - 5% pentru persoanele cu un stagiu de cotizare de cel puțin 5 ani.
 - 7% pentru persoanele cu un stagiu de cotizare de cel puțin 10 ani.
 - 10% pentru persoanele cu un stagiu de cotizare de cel puțin 20 de ani.

De reținut!

La stabilirea cuantumului ajutorului de șomaj nu se va lua în considerare salariul sau venitul pe care l-ați obținut în celălalt stat membru. Calculul se va face pe baza salariului/venitului pe care l-ați primit/realizat pentru ultima activitate din România.

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Acordarea indemnizației de șomaj pe baza regulamentelor europene

Un cetățean sau rezident al unui stat membru, care circulă în interiorul UE, poate beneficia de protecție socială corespunzătoare în situația de șomaj, permițând, în acest scop, cumularea perioadelor de asigurare sau de muncă realizate în mai multe state membre. Când este cazul, se poate realiza și transferarea indemnizației stabilite într-un stat membru în alt stat membru pe o perioadă determinată de maxim 3 luni, pe durata căreia șomerul își caută un loc de muncă.

Coordonarea legislațiilor de securitate socială

Este stabilită de Regulamentul (CE) nr. **883/2004** al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și de Regulamentul (CE) nr. **987/2009** al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

Ce trebuie să știți înainte de a solicita acordarea drepturilor la indemnizație de șomaj în baza prevederilor în materie de șomaj ale Regulamentelor CE 883/2004 și 987/2009

Nu orice lucrător este inclus în câmpul personal de aplicare a Regulamentelor.

În raport cu naționalitatea, persoanele interesate trebuie să fie:

- resortisanți ai unui stat membru UE, Spațiului Economic European și Elveției, precum și apatrizi sau refugiați care sunt rezidenți într-un stat membru și care se află sau s-au aflat sub incidența unuia sau mai multor state membre.

Unde trebuie să vă adresați atunci când doriți să beneficiați de dreptul la indemnizația de șomaj în baza celor două Regulamente europene?

Pentru mai multe detalii privind posibilitatea de a beneficia de indemnizație de șomaj după o perioadă de timp în care ați fost asigurat pentru șomaj în alt stat membru UE/SEE sau în Elveția va trebui să contactați [Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă](#).

Cuantumul indemnizației de șomaj în conformitate cu prevederile UE

Atunci când dreptul la indemnizație de șomaj în România se stabilește prin cumularea perioadei de asigurare pentru șomaj realizată ultima dată în România cu perioade de asigurare pentru șomaj realizate anterior în alte state membre, se ia în considerare numai salariul sau venitul profesional pe care l-ați primit pentru ultima activitate desfășurată în România.

De reținut!

Dacă aveți calitatea de *lucrător frontalier* în sensul definiției din Regulamentul CE 883/2004, respectiv sunteți o persoană care își desfășoară activitatea în alt stat membru, dar aveți reședința în România unde vă întoarceți zilnic sau cel puțin o dată pe săptămână, cuantumul indemnizației de șomaj se poate stabili prin luarea în considerare a salariului sau venitului profesional primit în statul ultimei activități.

Transferul indemnizației de șomaj

Dacă aveți calitatea de șomer indemnizat în alt stat membru UE, SEE sau în Elveția puteți solicita autorizarea transferului indemnizației de șomaj din țara în care sunteți înregistrat șomer către România.

Cum puteți transfera indemnizația de șomaj

Pentru a vedea care este procedura de transfer în străinătate, va trebui să contactați [Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă](#).

Pentru ce perioadă se aprobă transferul ajutorului de șomaj dintr-o țară în alta?

Pentru o perioadă de 3 luni, cu posibilitatea extinderii acesteia, la solicitarea dumneavoastră, la maximum 6 luni. Rețineți însă că durata autorizată a perioadei de transfer a indemnizației de șomaj depinde de durata perioadei în care aveți dreptul să beneficiați de acest ajutor, stabilită conform legislației din statul membru respectiv.

Extinderea perioadei de transfer a ajutorului de șomaj de la 3 luni la maximum 6 luni este obligatorie pentru toate statele membre?

Nu, decizia de extindere a perioadei de transfer aparține în totalitate instituției care vă plătește ajutorul de șomaj. Este posibil ca instituțiile competente din unele state membre să autorizeze de la bun început transferul ajutorului de șomaj pentru perioada maximă de 6 luni, în timp ce instituții din alte state membre să autorizeze extinderea de la 3 la 6 luni în funcție de anumite criterii. De asemenea, este posibil ca în unele state membre instituțiile competente să nu autorizeze transferul decât pentru maximum 3 luni, fără posibilitate de extindere.

De reținut!

Dacă mai aveți dreptul să primiți ajutor de șomaj în statul din care se face transferul, după ce se încheie perioada autorizată de transfer, pentru a nu pierde dreptul de a beneficia în continuare de ajutor de șomaj trebuie să vă asigurați că vă întoarceți în acest stat înainte sau chiar la data la care expiră perioada autorizată.

Pentru alte întrebări privind acordarea indemnizației de șomaj în România, la revenirea în țară, puteți consulta link-ul următor - [Întrebări frecvente](#)

Link-uri utile

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

www.anofm.ro

Tel. 021 303 98 31

E-mail: anofm@anofm.ro

Pentru datele de contact ale Agențiilor Județene - click [Aici](#).

3.b. Pensia

Stabilirea drepturilor de pensie

Persoanele care au desfășurat activități profesionale în România și în alte state membre pot solicita acordarea drepturilor de pensie atât potrivit legislației în vigoare în România, cât și potrivit legislației celui alt stat membru implicat. Pensia publică de stat este cunoscută sub denumirea de Pilonul I.

Reforma pensiilor a reprezentat extinderea bazelor sistemului de pensii prin adăugarea la pensia de stat, cunoscută sub denumirea de Pilonul I, a încă două surse suplimentare de pensie, cunoscute sub denumirea Pilonul II și Pilonul III. Pilonul II este denumirea dată sistemului de pensii administrate privat, cu contribuții definite, obligatorii pentru persoanele de până în 35 de ani și opționale pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 35 și 45 de ani. Pilonul III este denumirea dată sistemului de pensii facultative, administrate de companii private, sistem bazat pe conturi individuale și aderare facultativă.

Pentru a vedea care sunt condițiile de aplicare la unul dintre sistemele de pensii administrate privat, click [Aici](#).

Condiții pentru stabilirea condițiilor de acordare a dreptului de pensie

La întoarcerea în țară, după perioadele de asigurare din România sau din alte state ale Uniunii Europene și Elveția, puteți solicita acordarea drepturilor de pensie atât potrivit legislației naționale, cât și potrivit legislației celui alt stat membru implicat.

Stagiul de cotizare prevăzut de lege pentru obținerea drepturilor de pensie din sistemul public de pensii din România, în cazul lucrătorilor care se reîntorc, se calculează prin însumarea perioadelor de asigurare realizate în România cu cele de asigurare realizate în alte state membre în care solicitantul a desfășurat activități profesionale și confirmate ca atare de instituțiile competente ale statelor membre implicate.

Condițiile aferente și procedura cerută de legislația națională și europeană pentru a beneficia de aceste drepturi:

- ❖ [Procedura pentru stabilirea drepturilor de pensii](#)
- ❖ [Condițiile pentru stabilirea pensiei comunitare](#)

Acordurile bilaterale cu statele din afara spațiului UE

Pentru statele din afara spațiului european, se aplică Acordurile bilaterale. State cu care România a semnat Acorduri care respectă principiile Regulamentelor europene de coordonare a sistemelor de securitate socială sunt: Canada, Republica Coreea, Republica Macedonia, Republica Turcia, Republica Moldova și Israel.

GUVERNUL ROMÂNIEI

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Întrebări frecvente privind acordarea pensiei:

❖ Cum îmi pot completa stagiul de cotizare?

La întoarcerea în țară, există posibilitatea realizării/completării stagiului de cotizare prin încheierea unui contract de asigurare socială cu casa teritorială de pensii din raza de domiciliu. Pentru mai multe detalii privind procedura de completare a stagiului de cotizare, click [Aici](#).

❖ Este necesar să mai plătesc contribuții la pensie și în România în cazul în care, în prezent, lucrez legal pe teritoriul altui stat membru UE?

În perioada în care lucrați în mod legal pe teritoriul altui stat membru UE, nu este necesar să rămâneți asigurat în sistemul public de pensii din România prin încheierea unui contract de asigurare facultativă cu Casa teritorială de pensii de la locul de domiciliu sau de reședință, având în vedere principiul totalizării perioadelor de asigurare la acordarea drepturilor de pensie. Totuși, dacă ați făcut acest lucru, veți beneficia de valorificarea contribuțiilor aferente asigurării facultative în România la stabilirea drepturilor de pensie de către Casa teritorială de pensii competentă.

❖ Unde pot depune cererea de pensie dacă domiciliesc pe teritoriul altui stat membru?

Dacă domiciliați pe teritoriul unui alt stat membru, trebuie să depuneți cererea de pensie la instituția de asigurări sociale de la locul de domiciliu, iar aceasta va face toate demersurile către instituția competentă din România, nefiind necesară deplasarea dumneavoastră în România, în acest scop.

Pentru informații suplimentare referitoare la stagiul de cotizare, vă puteți adresa [Casei Naționale de Pensii Publice](#).

Categorii de pensii acordate de sistemul românesc:

- ❖ [pensia pentru limita de vârstă](#)
- ❖ [pensia anticipată](#)
- ❖ [pensia anticipată parțială](#)
- ❖ [pensia de invaliditate](#)
- ❖ [pensia de urmaș](#)

Alte informații!

Pentru a vedea lista formularelor europene de care aveți nevoie și instituțiile unde se pot depune acestea, click [Aici](#).

Pentru a vedea lista formularelor care se depun la Casa Națională de Pensii, click [Aici](#). Dacă sunteți interesat de informații suplimentare despre legislația europeană în materie de securitate socială, click [Aici](#).

Link-uri utile

Casa Națională de Pensii

Publice

<https://www.cnpp.ro/home>

Tel. 021 316 94 08

E-mail: dre@cnpp.ro

Casa Teritoriale de Pensii

<https://www.cnpp.ro/casele-teritoriale-de-pensii>

Casa de Pensii a Municipiului București

<http://www.cpmmb.ro/>

Linie gratuită pentru informații referitoare la sistemul național de pensii

Telverde CNPP: 0800 826 727

3.c. Concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor

Unde trebuie să vă adresați pentru a primi aceste drepturi

Agencia Națională pentru Plăți și Inspectie Socială, precum și [Agențiile județene pentru Plăți și Inspectie Socială](#) sunt instituțiile responsabile pentru acordarea alocației de stat pentru copii, indemnizației pentru creșterea copilului sau, după caz, a stimulentului lunar și a indemnizației lunare pentru creșterea copilului cu handicap.

Cine poate beneficia de aceste drepturi?

Persoanele care, în ultimii 2 ani anteriori datei nașterii copilului, au realizat timp de cel puțin 12 luni venituri din salarii și asimilate salariilor, pot beneficia de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani, respectiv 3 ani, în cazul copilului cu handicap, precum și de o indemnizație lunară.

Care este cuantumul acestei indemnizații?

Cuantumul indemnizației lunare este de 85% din media veniturilor nete realizate în ultimele 12 luni din ultimii doi ani anteriori nașterii copilului, limita minimă fiind de 85% din cuantumul salariului minim brut pe țară.

Pentru mai multe detalii referitoare la indemnizația acordată creșterii copilului, precum și altor forme de sprijin destinate creșterii copilului, click [Aici](#).

3.d. Alte forme de asistență socială

Alte forme de asistență socială acordate de statul român sunt: venitul minim garantat, alocația pentru susținerea familiei și ajutorul pentru încălzire. Pentru a afla care sunt condițiile de acordare a acestora, va trebui să vă adresați Direcției locale de Asistență Socială din județul

GUVERNUL ROMÂNIEI
DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

unde v-ați stabilit domiciliul. Pentru accesarea evidenței electronice a ajutoarelor sociale puteți consulta următoarea adresă: <http://www.asistentasociala.info/>.

Începând cu 1 aprilie 2018, venitul [minim de incluziune](#) va include venitul minim garantat, alocația pentru susținerea familiei și ajutorul pentru încălzire și va reprezenta principala formă de sprijin, de la bugetul de stat, pentru prevenirea și combaterea sărăciei și riscului de excluziune socială.

[Întrebări frecvente privind acordarea de asistență socială la reîntoarcerea în țară.](#)

PERFORMANȚĂ

IV. CLIMAT ECONOMIC ȘI FONDURI NERAMBURSABILE

IV.1. CLIMATUL INVESTIȚIONAL ÎN ROMÂNIA

România continuă să fie o destinație de afaceri profitabilă pentru investitorii români din diaspora prin dezvoltarea economică sustenabilă de care se bucură.

Potențialul de creștere al României se evidențiază prin mărimea pieței interne de aproximativ 20 milioane de locuitori, deschiderea la Marea Neagră, o suprafață arabilă de 37 milioane de hectare, dublată de o tradiție industrială puternică și sprijinită de o forță de muncă înalt calificată la un cost printre cele mai reduse din UE, având o creștere anuală a PIB de 4,1% cu peste 222 miliarde euro PIB în 2019.

Calitatea capitalului uman rămâne un important factor diferențiator pentru construirea de companii de succes în România. Indicele inginerilor/capita este mai mare decât în state puternic industrializate ca SUA, China, Rusia sau India, iar pe piața de muncă există un număr suficient de absolvenți economiști, medici sau cu studii juridice. Aceasta confirmă poziția României pe locul 11 la nivelul UE și locul 23 la nivel global din punct de vedere al calității pregătirii educaționale în matematică și științe. Dintre cei peste 400.000 de studenți înregistrați în România și cei aproximativ 100.000 de noi absolvenți în fiecare an, mai mult de 50% sunt licențiați în categoria tehnică STEM¹. În plus, 97% dintre absolvenții de liceu învață cel puțin două limbi străine, majoritatea fiind vorbitori ai limbii engleze și a unei alte limbi, franceză (26%), spaniolă (17%) sau italiană și germană (17%).

Alături de aceste avantaje, peisajele fermecătoare și tradițiile autohtone conturează potențialul de lider european al României în domeniul turismului rural, de agrement, eco și balnear, Guvernul asigurând în acest sens zero redevențe de exploatare a apelor minerale terapeutice cu scop turistic și un nivel al TVA de 5% pentru activitățile economice de cazare, masă sau evenimente culturale.

IV.2. REGIM DE IMPOZITARE - COMPANII

România are unul dintre cele mai avantajoase regimuri de impozitare din spațiul comunitar: 16% impozit pe profit, locul 6 cea mai mică taxă aplicată capitalului din UE. Totodată, Guvernul României acordă scutire de impozit pe profit firmelor care decid să reinvestească profitul în achiziția de echipamente tehnologice noi și software sau care au activități exclusiv de inovare și cercetare-dezvoltare.

Impozitarea în funcție de venit, nu de profit, este aplicată microîntreprinderilor, însă diferențiat: cotă de 1% din venit pentru firme cu cel puțin 1 angajat și cotă de 3% din venit pentru firme fără angajați.

În cazul activităților comerciale de cazare și alimentație publică, impozitarea venitului se face conform formulelor prezentate în [Ghidul privind aplicarea impozitului specific unor activități](#).

¹ STEM (Science, Technology, Engineering, Math)

GUVERNUL ROMÂNIEI
DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Tabelul de mai jos expune impozitele aplicabile companiilor rezidente în funcție de profilul acestora, cu menționarea cotelor standard și a celor alternative:

REGIM DE IMPOZITARE APLICAT COMPANIILOR REZIDENTE		
	COTE STANDARD	COTE ALTERNATIVE
IMPOZIT PE PROFIT obținut de companii și IMM-uri	16%	0% în cazul reinvestirii profitului sau derulării exclusiv de activități de inovare și cercetare-dezvoltare; respectiv 5% din venit sau 16% din profit pentru activități de joc de noroc sau club de noapte, în funcție de formula cu cea mai mare valoare a bazei de impozitare;
IMPOZIT PE VENIT obținut de microîntreprinderi	1% sau 3% dacă microîntreprinderea are cel puțin 1 angajat	16% impozit pe profit în cazul microîntreprinderilor cu capital social subscris mai mare de 45.000 lei și minimum 2 salariați;
IMPOZIT SPECIFIC UNOR ACTIVITĂȚI (turism, alimentație)	Conform formulelor de calcul prevăzute de Legea 170/2006 , pe baza unor criterii precum suprafața alocată desfășurării activității și localizare	n.a.
IMPOZIT PE DIVIDENDE	5%	0% în cazul transferului de la o persoană juridică către o altă persoană juridică din România care deține minim 10% capital

Companiile nerezidente în România sunt supuse unui regim de impozitare specific:

REGIM DE IMPOZITARE APLICAT COMPANIILOR NEREZIDENTE		
	COTE STANDARD	COTE ALTERNATIVE
IMPOZIT PE PROFIT obținut de companii nerezidente: 1. Persoane juridice străine care desfășoară activitate prin intermediul unui sediu permanent; 2. Persoane juridice străine care au locul de exercitare a conducerii efective în România; 3. Persoane juridice străine care realizează venituri din transferul proprietăților imobiliare situate în România; 4. Persoane juridice cu sediul social în România, înființate potrivit legislației europene.	16%	0% în cazul reinvestirii profitului sau derulării exclusiv de activități de inovare și cercetare-dezvoltare; respectiv 5% din venit sau 16% din profit pentru activități de joc de noroc sau club de noapte, în funcție de formula cu cea mai mare valoare a bazei de impozitare;
IMPOZIT PE VENIT - COTĂ MAJORATĂ obținut de companii fără sediu permanent în România, dacă veniturile sunt plătite ca urmare a unor tranzacții calificate ca fiind artificiale către un stat cu care România nu are încheiată o convenție de evitare a dublei impuneri	50%	n.a.
IMPOZIT PE VENIT obținut de companii fără sediu permanent în România, dacă veniturile sunt plătite într-un cont dintr-un stat cu care România are încheiată o convenție de evitare a dublei impuneri	16%	Conform convențiilor de evitare a dublei impuneri
IMPOZIT PE DIVIDENDE	5%	0% în cazul transferului de la o persoană juridică către o altă persoană juridică din România care deține minim 10% capital
IMPOZIT PE REPREZENTANȚE aplicat anual companiilor nerezidente	Echivalentul sumei de 4.000 euro în lei	n.a.

GUVERNUL ROMÂNIEI
DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Tabelul de mai jos prezintă cele mai uzuale taxe și impozite aplicabile persoanelor juridice pentru bunuri, servicii, proprietăți și mijloace de transport:

REGIM DE TAXARE ȘI IMPOZITARE APLICAT BUNURILOR ȘI PROPRIETĂȚILOR		
	COTE STANDARD	COTE ALTERNATIVE
TAXA PE VALOARE ADĂUGATĂ	19%	9% pentru alimente, băuturi, servicii medicale, medicamente, produse și servicii în domeniul agricol, apă și servicii de alimentare cu apă etc. 5% servicii de cazare, catering, manuale școlare, cărți, evenimente sportive și culturale, cinema etc.
IMPOZIT PE CLĂDIRI	0.08% – 0.2% din valoarea clădirilor cu scop rezidențial 0.4% din valoarea clădirilor cu scop agricol 0.2% – 1.3% din valoarea clădirilor cu scop comercial	5% în cazul în care proprietarul clădirii nu a actualizat valoarea impozabilă a clădirii în ultimii 3 ani anteriori anului de referință
IMPOZIT PE TEREN	Sumă fixă per mp. în funcție de suprafața terenului, rangul localității, zona și categoria de folosință a terenului	n.a.
IMPOZIT PE MIJLOACE DE TRANSPORT	Impozitare progresivă în funcție de capacitatea cilindrică (fracțiuni de 200cm ³) și în funcție de tipul de vehicul	n.a.

Link-uri utile

Agencia Națională de Administrare Fiscală

<https://www.anaf.ro>

Tel. 031.403.91.60

Asistență online prin formularul: <https://www.anaf.ro/asistpublic/>

Alte date de contact ANAF prin Direcțiile Regionale [Aici](#).

Serviciul central de asistență telefonică a contribuabililor

Call center: 031 403 91 60

IV.3. REGIM DE IMPOZITARE – PERSOANE FIZICE

România deține unul dintre cele mai avantajoase regimuri de taxare a muncii din spațiul comunitar european pentru salariați și angajatori: locul 3 în UE cu 37,25% valoarea contribuțiilor și 10% impozit pe venit, cumulat ajungând la 47,25% din totalul veniturilor brute comparativ cu 73,25% media UE.

Persoanele fizice care datorează impozit pe venit și contribuții sociale au obligația depunerii anuale a [Declarației Unice](#) la [Agenția Națională de Administrare Fiscală](#) (ANAF).

În cele ce urmează sunt descrise categoriile de persoane fizice supuse sau exceptate de la impozitare și plata contribuțiilor sociale:

- persoanele rezidente;
- persoanele care își schimbă rezidența;
- persoanele nerezidente;

GUVERNUL ROMÂNIEI
DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

- persoanele cu profesii libere;
- persoanele care nu realizează venituri;
- persoanele scutite de plată.

3.a. Impozitarea aplicabilă persoanelor fizice rezidente

Tabelul de mai jos prezintă ce contribuții și impozite sunt aplicabile persoanelor fizice rezidente în România, în funcție de tipul de venituri generat de acestea:

REGIM DE TAXARE APLICAT VENITURILOR PERSOANELOR FIZICE REZIDENTE			
VENITURI	IMPOZIT PE VENIT	ASIGURĂRI SOCIALE DE SĂNĂTATE (CASS)	ASIGURĂRI SOCIALE (CAS)
SALARII	10% , cu reținere la sursă	10% , cu reținere la sursă	25% , cu reținere la sursă
ACTIVITĂȚI independente	10%	10%	25%
ACTIVITĂȚI agricole, silvicole, piscicole	10%	10%	25%
DREPTURI de proprietate intelectuală	10%	10%	25%
CHIRII	10%	10%	-
INVESTIȚII	10% , cu excepția celor cu reținere la sursă	10%	-
DIVIDENDE	5% , cu reținere la sursă	10% , cu reținere la sursă, dacă depășesc plafonul de 12 salarii minime brute/țară	-
VÂNZĂRI proprietăți imobiliare	3% peste suma neimpozitabilă de 450.000 lei	-	-
PENSII	10% peste suma neimpozitabilă de 2.000 lei	-	-
PREMII	10% , cu excepția premiilor obținute de elevi, studenți, sportivi la campionate mondiale, europene, olimpice	-	-
JOCURI de noroc	Cote progresive	-	-
ALTE surse	10%	10%	-

3.b. Impozitarea aplicabilă persoanelor care își schimbă rezidența

- ❖ Cetățenii români sau străini cu rezidența fiscală în străinătate care decid să se mute în România cu ședere pe o perioadă sau mai multe perioade care depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, completează formularul [Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România](#). În funcție de specificul situației, organul fiscal competent notifică dacă aceștia:
 - au obligație fiscală integrală în România *sau*
 - numai pentru veniturile obținute din România.

Pentru perioada din anul fiscal, respectiv de la data sosirii în România și până la data la care devin rezidenți în România, aceștia sunt considerați nerezidenți, fiind supuși impozitului numai pentru veniturile obținute în România.

- ❖ Persoanele fizice rezidente în România, precum și persoanele fizice nerezidente care au completat chestionarul mai sus menționat, care pleacă din țară pentru o perioadă sau mai multe perioade de ședere în străinătate care depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, completează formularul [Chestionar pentru](#)

stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la plecarea din România. Formularul trebuie înregistrat cu 30 de zile înaintea plecării din România la organul fiscal central competent unde acesta are domiciliul fiscal, sau unde s-a înregistrat *Chestionarul pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România*. Organul fiscal competent notifică deponenții, în funcție de specificul situației, dacă:

- au obligație fiscală integrală în România;
- vor fi scoși din evidențele fiscale sau
- vor fi menținuți în evidențele fiscale.

Veniturile persoanelor fizice rezidente în România realizate în țări cu care există o convenție de evitare a dublei impunerii, pot fi impozitate cu o cotă redusă sau scutite, în anumite condiții, în baza certificatului de rezidență fiscală prezentat autorităților statului gazdă.

Link-uri utile

Detalii privind modalitatea de stabilire a obligațiilor fiscale se găsesc în [Ghidul privind rezidența fiscală a persoanelor fizice](#), pus la dispoziție de către ANAF.

Pentru detalii suplimentare, ANAF pune la dispoziție Call center - serviciul central de asistență telefonică a contribuabililor **031 403 91 60**. Lista numerelor de telefon pentru asistență în fiecare județ este disponibilă [Aici](#).

3.c. Impozitarea aplicabilă persoanelor nerezidente

În cazul în care beneficiarul venitului este un rezident al unei țări cu care România are încheiată o convenție pentru evitarea dublei impunerii, cota de impozit care se aplică venitului obținut în România nu poate depăși cota de impozit prevăzută în convenția care se aplică asupra acelui venit.

Astfel, prin convențiile de evitare a dublei impunerii, veniturile nerezidenților obținute în România pot fi impozitate cu o cotă redusă sau scutite, în anumite condiții, în baza certificatului de rezidență fiscală.

Persoanele fizice rezidente ale unei țări cu care România nu are încheiată o convenție pentru evitarea dublei impunerii li se aplică următoarele cote de impozitare pe veniturile obținute în România:

- 5% pentru veniturile din dividende;
- 10% pentru veniturile din salarii, pensii, chirii, jocuri de noroc, premii obținute de artiști și sportivi;
- 50% dacă anumite categorii de venituri sunt plătite într-un cont dintr-un stat cu care România nu are încheiat un instrument juridic în baza căruia să se realizeze schimbul de informații, numai în situația în care tranzacțiile sunt calificate ca fiind artificiale;
- 16% în cazul celorlalte venituri.

3.d. Impozitarea aplicabilă persoanelor cu profesii liberale

Persoanele care obțin venituri din profesii liberale, au obligația depunerii "Declarației privind venitul realizat" – [formularul 200](#) până la data de 25 mai a anului următor realizării venitului.

Cota de impozitare este de 10%, iar impozitul anual datorat se aplică la diferența dintre venitul brut, cheltuielile realizate și contribuțiile sociale obligatorii deduse. Impozitul anual datorat se stabilește prin decizie de impunere din partea organului fiscal competent.

3.e. Impozitarea aplicabilă persoanelor care nu realizează venituri

Persoanele care nu realizează venituri, dar optează pentru plata contribuției de asigurări sociale de sănătate, își pot exercita această opțiune prin depunerea [Declarației Unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice](#), la organul fiscal competent, în termenul legal.

3.f. Impozitarea aplicabilă persoanelor scutite de plată

Puteți beneficia de asigurare fără plata contribuției dacă vă aflați în una dintre situațiile prevăzute de lege, disponibile aici- [categoriile de persoane care beneficiază de asigurare, fără plata contribuției](#).

De asemenea, persoanele care sunt asigurate în sisteme proprii profesiei de care aparțin și pensionarii care obțin venituri independente nu trebuie să se asigure în sistemul de sănătate al statului.

IV.4. FONDURI NERAMBURSABILE PENTRU ANTREPRENORI

Antreprenorii români care își deschid o afacere sau sunt interesați de dezvoltarea unei afaceri în țară pot beneficia de finanțări nerambursabile din fonduri europene. Următoarele tipuri de programe de finanțare sunt disponibile în perioada de programare 2014-2020:

- ❖ [Programul Național de Dezvoltare Rurală](#) (PNDR);
- ❖ [Programul Operațional Regional](#) (POR);
- ❖ [Programul Operațional Competitivitate](#) (POC);
- ❖ [Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime](#) (POPAM).

Pot avea acces la acestea solicitanții cu personalitate juridică înregistrați în România: societăți comerciale, organizații non-guvernamentale, instituții publice, iar în cazul agriculturii inclusiv persoanele fizice autorizate, cooperativele sau grupurile de producători.

Etape în accesarea finanțării

Ca regulă generală, pentru a beneficia de finanțare din fonduri europene este nevoie să întreprindeți următorii pași:

- Consultați Ghidul Solicitantului aferent Programului/Axei Prioritare/Măsurii/Apelului de proiecte pentru a verifica dacă ideea de proiect și entitatea propusă ca beneficiar îndeplinesc condițiile de eligibilitate;
- Elaborați cererea de finanțare și depuneți-o, alături de anexele aferente, în cadrul apelului deschis în care se încadrează, până la data limită, prin aplicația informatică [MySMIS2014](#) sau [Portalul AFIR](#);
- Așteptați evaluarea și aprobarea proiectului și răspundeți la eventuale solicitări de clarificare;
- Semnați contractul/decizia de finanțare cu Autoritatea de Management (AM) responsabilă;
- Realizați cheltuielile prevăzute în cererea de finanțare și solicitați decontarea cheltuielilor către AM;

Important!

Apelurile de finanțare deschise pentru Programele Operaționale pot fi verificate la acest [link](#), iar pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală sesiunile active de depunere a proiectelor pot fi consultate [Aici](#).

În procesul de pregătire/implementare a proiectelor finanțate din fonduri europene, solicitanții pot deconta cheltuielile cu consultanța și managementul de proiect, acestea fiind eligibile în limitele stabilite în ghidurile solicitantului.

Aici puteți consulta întrebări frecvente și răspunsuri despre [fondurile europene](#) și [despre PNDR](#).

Important!

Orice român stabilit în străinătate poate participa la programele finanțate din Fonduri Europene Structurale și de Investiții.

Link-uri utile

Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale

<https://www.afir.info/>

Date de contact prin Oficiile Județene: Aici

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene

<http://mfe.gov.ro>

Tel. 0372 838 743

Ministerul, Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

<https://www.mlpda.ro>

Tel. 0372 111 413